

Petőfiért! – „A kör bezárult. Le kell tenni a fegyvert!” Adassék meg a nemzeti kegyelet legalább születésének 200. évfordulójára!

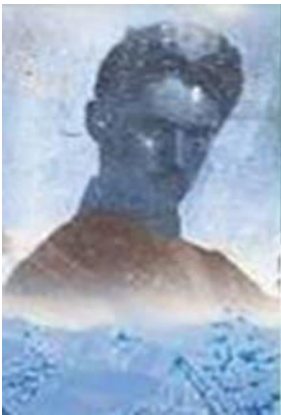
„A kör bezárult. Le kell tenni a fegyvert!”

**Adassék meg a nemzeti kegyelet Petőfi Sándornak,
legalább születésének 200. évfordulójára!**

Írták

Fuksz Sándor – Patrubány Miklós

BEVEZETŐ RÉSZ

Túl vagyunk Immár Petőfi Sándor segesvári eltűnésének 173. évfordulóján, és kevesebb, mint öt hónap választ el bennünket nemzetünk legnagyobb költője születésének 200. évfordulójától, de sem születésének, sem halálának helyszínét nem sikerült két évszázad alatt kiderítenie polgári, had- és irodalomtörténészeinknek. Sőt, ma már biztosra vehető, hogy gyalázatos módon, *Petőfi Sándor* hamvai temetetlenül hevernek valahol Európában! Ez az, ami ellen most felemeljük szavunkat.

*Ott essem el én,
A harc mezején,
Ott folyjon az ifjui vér ki szivembül..*
(*Petőfi Sándor - Egy gondolat bánt engemet*)

A Segesvár melletti Fehéregyháza határában 1849. július 31-én lezajlott csatában eltűnt a forradalom költője, aki a szabadságharcban az erdélyi hadaink parancsnoka, *Bem apó* oldalán szolgált őrnagyként. Meghalni senki sem látta, holtteste soha nem került elő, sem a harctéren, sem az elhunytak temetésekor. Érthető ezért, hogy sokan voltak, akik kétségbe vonták *Petőfi Sándor* segesvári halálának hírért. Ám még többen voltak azok, akik elhitték. A legtöbben beteljesülni látták a költőnek az *Egy gondolat bánt engemet* c. versében saját maga által megjövendölt sorsát. A nép száján pedig terjedni kezdett egy reményhervasztó, önfeladást, lemondást sugalló szállóige: „*Eltűnt, mint Petőfi a ködben*”. Az 1848-49-es Magyar Forradalom és Szabadságharc vérbefojtása óta eltelt másfél évszázadban a magyar nemzetnek nem sikerült leküzdenie a társadalmát átjáró közönyt. Nem sikerült felkutatnia *Petőfi Sándor* hamvait, és nem adhatta meg neki a nemzeti kegyeletet. De még a Földön valaha élt, minden egyes embert megillető végtisztességet, a tisztességgel való eltemetést sem.

Petőfi Sándor sorsa mindkettőnkét élénken foglalkoztatott, fiatalunkorunk óta. Érthető, hogy az 1989-es szibériai sírfeltárás hírére felfigyeltünk. A Kolozsváron élő *Patrubány Miklós* – a továbbiakban *PM[I]* – megkérdezte akkori mentorát, *Kányádi Sándort*, hihető-e *Petőfi* Szibériába történt elhurcoltatása? A költő azt válaszolta, hogy ez az álhír a társadalmi forrongások, nagy válságok idején mindig lábra kap. Így volt ez az első és a második világháború alatt és azt követően is. Mi sem természetesebb, hogy a kommunizmus végnapjai idején is valakik ezzel tereljék el az emberek figyelmét – fejtegette *A bujdosni sem tudó szegénylegény* szerzője. *Fuksz Sándort* leginkább a rejtett gyöngyszemek foglalkoztatták, valahogy így: „*A magyar nemzet Petőfi verseivel gazdagította úgy a világirodalmat, hogy arra mindannyian büszkék lehetünk. Arra már kevésbé, ahogyan ezzel a kincssel sáfárkodunk. Ismert életének mintegy ezer gyöngyszemével alig hat év alatt ajándékozott meg minket. A többi máig a szibériai „köd” rejt szemünk elől, és senki nem keresi őket... Csak foszlányokat sodort – lelkes, többnyire lesajnált, magányos kutatók érdekéért – felénk a szél, és az Akadémia rejtett zugai őrzik a többi, hamisítványnak nevezve azokat. Mintha nem érdemelnének figyelmet még az utáztatok is!*”

Hét keserves év! Annyi, mint az itthon megélt felnőttkor... Rabság és titkokkal, csodákkal övezett élet, amely krisztusi korban fogyott el, „mint a gyertyaszál”. Ma már száznál is több utóddal megajándékozva a világot. Ahogy a versekre, rájuk sem kíváncsi senki!?...” (FS)

[1] PM 17 évesen, 1969. július 31-én részt vett Petőfi Sándor fehéregyházi eltűnésének 120. évfordulója alkalmából azon a hősi halottak sírkertjében megrendezett megemlékezésen, amely egyetem előtti éveinek legmeghatározóbb magyar-élményének bizonyult. Felemelő és életre szólóan elkötelező érzés volt a román és szász többségű medgyesi magyar szórványban élő fiatal számára az összesereglett hatalmas magyar tömeg és a megemlékezés fennköltége.

A *Morvai Ferenc* által pénzelt és vezetett MEGAMORV Petőfi-expedíció 1989. július 17-én, a *Bajkál-tavon* – amit a helybeli burjátok *Hun-tengernek* neveznek – túl, Barguzinban feltárta azt a sírt, amelyben állítólag *Petőfi Sándor* nyugodott. Az expedíció négy magasan képzett antropológusa – egy magyar, *Kiszely István*, két amerikai, *Bruce Latimer* professzor, antropológus, a Clevelandi Természettudományi Múzeum igazgatója (USA), valamint *Clyde Simpson* antropológus, a Clevelandi Természettudományi Múzeum tudományos munkatársa (USA) és egy szovjet, *Alekszej Ignatyevics Burajev*, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája *Etnográfiai Intézete Leningrádi Osztálya* antropológiai részlegének aspiránsa – a leletet alaposan megvizsgálta, összevetette *Petőfi Sándor* ismert testi jegyeivel, és megállapította, majd jegyzőkönyvbe vette a szenzációs eredményt: a föld alól *Petőfi Sándor* földi maradványai kerültek elő. A Burjátországban maradt *Petőfi*-hamvakat fél évvel később, 1990 januárjában Moszkvában vizsgálta meg a Magyar és a Szovjet Tudományos Akadémia vegyesbizottsága, amely kimondta, hogy a *Petőfi Sándornak* tulajdonított csontok voltaképpen egy nő csontjai, és ezzel egy csapásra lezárta az ügyet. *Morvai Ferenc* pedig a szovjet állam tilalmát kijátszva, kalandos körülmények között, egy bőröndben kicsempészte a Barguzinban feltárt csontokat Amerikába, majd onnan *Kiszely István* volt bencés diák egy nyugat-európai kolostorban helyezte el. Ahol vélhetően ma is várják a nemzeti kegyelet – vagy ha azt nem lehet, akkor legalább a végtisztesség – megadását.

Húsz év múltán

Miután 2000 májusában a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnökévé választották, *PM*-t számos szerző megkereste, őt, az MVSZ általi kiadásra ajánlva fel egyes műveiket. Így történt ez a harciasságával, lehetetlent nem ismerő elszántságával országos ismertségre szert tett *Kéri Edittel* is, aki az 1956-os forradalomban való részvétele miatt börtönbüntetést szenvedett. Az egykori színésznő azzal kereste meg az MVSZ elnökét, hogy adná ki a *Kik lőttek a Kossuth téren 1956-ban?* című könyvét, amelynek megjelentetését egyetlen általa megkeresett magyarországi kiadó sem vállalta. *PM* belement. A könyv megnevezett több mint kilencven kommunista – többnyire volt partizán – gyilkost, akik 1956. október 25-én, a *Véres Csütörtökön*, a Kossuth téren tüzet nyitottak a Himnuszt éneklő, mintegy harmincezer magyar emberre, kioltva közülük több mint ezernek az életét, és a könyv érthetően sikerré vált. Négy kiadást is megért.

Kéri Edit és *PM* együttműködése barátságos volt, évekre elhúzódott, és további művek megjelentetésére is kiterjedt (pl. *Mikor tanult meg Széchenyi magyarul?*). Találkozásaik során egyre gyakrabban szóba került a barguzini sírfeltárás, hiszen *Kéri Edit* annak egyik fő szorgalmazója volt, és kétszer is kiutazott Szibériába *Morvai Ferenc*ccel: először kapcsolatteremtésre és előzetes terepszemlére, majd másodszor a sírt feltáró expedíció tagjaként. Kiváló memóriája a közben eltelt két évtized alatt semennyit nem fakult, és az utolsó részletekre is emlékezett. Egyre több történés megismerése folytán az MVSZ elnökében megérett az elhatározás: *El kell temetnünk Petőfi Sándort!* – hangzott erkölcsi imperatívusza, amelyet papírra vetett, és a fehéregyházi csata 161. évfordulóján, 2010. július 31-én a világhálón közzé is tett. Az írás hullámokat vert, és felmerült annak gondolata, hogy – az ügy előmozdítására – az MVSZ hívjon életre egy bizottságot. Elsőként *Fuksz Sándor*, az MVSZ Elnökségének akkori tagja, később elnökhelyettese, az MVSZ Felvidéki Országos Tanácsának elnöke jelentkezett. Elmondta: érez magában elhivatottságot ebben a munkában elmélyedni, rá időt és forrásokat áldozni.

Életre kel bizottságunk

A tervbe vett bizottság nem kívánt új utakra lépni. Sokkal inkább összehangolni kívánta az egymástól függetlenül dolgozó kutatók munkáját. Premisszája (előfeltevése) ez volt: nem lehet tudni, hogy *Petőfi Sándor* hol hunyt el, hol porladnak hamvai. A Magyarok Világszövetségének, mint a legnagyobb magyar civil szervezetnek a súlyát is latba kívánta vetni azért, hogy a megismert igazság birtokában az érintett intézményeket meggyőzhesse. Ebből az következett, hogy az évek óta pangó MEGAMORV Petőfi Bizottságot, élén *Morvai Ferenc*cel is meghívtuk bizottságunk alakuló ülésére.

Az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának alakuló ülését az MVSZ elnöke hívta össze, 2011. január 20-ra. *PM* és *FS* mellett jelen volt *T. Erdélyi Ilona PhD*, az *MTA* doktora, irodalomtudós, *Petőfi Sándor* kortársának, *Erdélyi János*nak az unokája, a *Hegyet hágék, lőtőt lépék* c. könyv szerzője, *Erdélyi Zsuzsanna* testvére, *Kiss Endre József*, a Sárospataki Református Kollégium nagykönyvtárának igazgatója, később az MVSZ Elnökségének tagja, *Gábos Dezső*, a fehéregyházi Petőfi Sándor Egyesület tiszteletbeli elnöke, az 1956-os ásatások egyik szemtanúja, és *Bálint Béla* sárospataki iskolaigazgató. Ugyancsak megjelent *Varga Béla*, az 1989-es sírfeltáró szibériai expedíción részt vett régész, a MEGAMORV Petőfi Bizottságának tagja. Ő a nyolcvanas években a vajai kastélymúzeum igazgatójaként tevékenykedett. Itt kötött ismeretséget *Morvai Ferenc*cel, aki 1989-ben felkérte őt a készülő barguzini expedíció vezető régész tisztségére. Annál nagyobb volt a meglepetése és csalódottsága, amikor *Morvai* tájékoztatta, hogy változott a terve: nincs szükség a munkájára. *Varga Béla* az érthetetlen döntést nem akarta elfogadni, enyhe „zsarolás” révén ő is utazhatott Szibériába, mint második számú régész, *Szabó Géza* mellett. Az alakuló ülésen *Varga Béla* meglepő bejelentést tett: a kilencvenes évek elején MTA-elismerést és fényes karriert ígértek neki, amennyiben hajlandó megerősíteni, hogy a Barguzinban feltárt sírból egy női, méghozzá zsidó női csontváz került elő. (!?) Amit ő természetesen megtagadott, és következképpen páriává vált... Szintén jelen volt *Rácz Sándor*, az MVSZ tiszteletbeli elnöke, az 1956-os Nagy-budapesti Központi Munkástanács elnöke, akit egész életében nagyon foglalkoztatott *Petőfi Sándor* sorsa, hiszen őt magát is 23 éves korában életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték.

Az egybegyűltek eldöntötték, hogy *Fuksz Sándor*t megbízzák a bizottság koordinátori feladatainak ellátásával, az MVSZ elnökét pedig a bizottság állandó meghívottjává nyilvánították. Döntöttek arról is, hogy a bizottság elnöki tisztét egyelőre nem töltik be, amíg egy ismert író, költő vagy irodalomtörténész nem csatlakozik a bizottsághoz. Tíz év múltán, elismerve munkáját és a *Petőfi*-kutatás eredményeinek jelentős gyarapítását, az MVSZ elnöke az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának elnökévé nevezte ki *Fuksz Sándor*t.

PM meghívta a bizottságba a Kolozsváron élő *Dávid Gyula* irodalomtörténészt, aki évtizedeken keresztül vezette a Kriterion könyvkiadó kolozsvári szerkesztőségét, és a *Petőfi*-kérdés szakértőjének számított, *Petőfi Erdélyben* címmel jól dokumentált könyvet is írt. A volt '56-os elítélt, aki 1991-1992 között az MVSZ Elnökségének is tagja volt, örömmel elfogadta a felkérést. Ám amikor a bizottság munkája elkezdődött, és eldőlt, hogy *Petőfi* Szibériába történt elhurcolását egyik lehetséges előfeltevésnek tekintik, *Dávid Gyula* azonnal távozott és kijelentette, hogy olyan munkában, amely esetleg bármiben ütközik az MTA álláspontjával, nem hajlandó részt venni. Cs. *Varga István*, irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő, az ELTE BTK tanára is bekapcsolódott bizottságunk munkájába, ám egy idő után, ugyanolyan halkán és szinte észrevétlenül, mint ahogyan jött, el is maradt közülünk. *Sántha Attila* író, szerkesztő, irodalomkritikus, a *Bünagy székelly szótár* szerzője később csatlakozott, új szint hozott, és fontos felfedezéseket tett. Máig meghatározó tagja közösségünknek. *Mihályi Molnár László* felvidéki irodalom-történelem szakos tanár, író, költő, az utolsó prágai, csehszlovák parlament magyar frakciójának vezetője, bár nem vett részt az alakuló ülésen, az MVSZ Elnökségének akkori tagjaként a kezdetek óta tagja a bizottságnak. *Dalmay Árpád* kárpátaljai magyartanár, újságíró, az 1991-es ukrainai népszavazás Beregszász és környéke magyar autonómiájára vonatkozó kérdésének kezdeményezője és kiharcolója később, Magyarországra történt áttelepülése után csatlakozott. Kiváló orosz nyelvtudását fontos könyvek és *Petőfi Sándor*nak tulajdonított orosz nyelvű versek fordításában kamatoztatta. *Illés György* sok kötetes író, aki a MEGAMORV-expedíció idején a Moszkvai Magyar Intézet igazgató-helyettese volt, alkalomszerűen vett részt a munkában, és sok fontos információ birtokába juttatta bizottságunkat. *Kistulinec Zita* kárpátaljai származású zongoraművész és zenetanár kiemelkedő orosz nyelvtudásával segítette bizottságunk Oroszországgal kapcsolatos mindennapi munkáját. A kolozsvári és a debreceni egyetemen tanult *Bottyán Zoltán* magyar-francia szakos tanár az MVSZ elnökhelyetteseként vett részt a bizottság munkájában.

Kiemelt jelentőségűnek bizonyult a legelkötelezettebb oroszországi és ukrainai Petőfi-kutatók bevonása a bizottság rendes tagjai sorába. Közülük fő helyen kell megemlítenünk az ulan-udei *Alekszej Vasziljevics Tyivanyenko*, a munkácsi *Vaszilij Vasziljevics Pagirja* és a barguzini *Leonyid Petrovics Budunov* személyét. Ugyancsak külön kell szólnunk a MEGAMORV Petőfi Bizottság azon tagjairól, akikkel éveken keresztül vagy alkalomszerűen együttműködtünk. A már említett *Kéri Edit* írón, amatőr történészen és *Varga Béla* régészen kívül ők voltak: *Morvai Ferenc*, *Borzák Tibor* újságíró, *Szabó Géza* régész, *Kardos Lajos* rádiókommunikációs mérnök, *Karáth Imre* filmes, *Nehéz Mihályné Szilvássy Irén* (az orosz nyelvű Petőfinek tulajdonított versek fordítójának özvegye), *Szirti László*, *Csank Csaba* történészek és *Záhemszky László* tolmács. Közülük egyesekről bővebben is szó lesz a továbbiakban.

PETŐFIÉRT!

„Az idő igaz, 's eldönti ami nem az.”
(Petőfi Sándor)

Tizenkét éve kelt életre az MVSZ Petőfi Sándor Bizottsága. Tizenkét év nem kis idő. Ez alatt el lehet végezni két egyetemet, és mesteri fokozatot is lehet szerezni mindkettőn. Tizenkét év következetes munkája után eljött az ideje a számadásnak. Lássuk tehát, hogy mivel és miként gyarapította az MVSZ Petőfi Sándor Bizottsága ismereteinket *Petőfi Sándor* születése, élete és halála körülményeiről. Következzék tehát számvetésünk 33 pontban.

1. *Kiszely István* mellözése az erkölcsi alapvetés

Az első, fájdalmas döntést már bizottságunk megalakulása előtt meg kellett hoznunk.

A figyelmes olvasónak bizonyára feltűnt, hogy az MVSZ megalakult *Petőfi Sándor* Bizottságából hiányzik annak a személynek a neve, akinek fontos szerepe volt a testület létrejöttében, hiányzik *Kéri Edit* neve. Ez nem a véletlen műve. Történt, hogy az új bizottság tervezgetése során *Kéri Edit* volt a fő javaslattevő. Többször is szóba hozta *Kiszely István* nevét, ám az MVSZ elnöke rendre átsiklott fölötte. Amikor eljött az bizottság alakuló ülése összehívásának ideje, *Kéri Edit* elhatározta, hogy döntésre viszi a kérdést. Válaszában *PM* kifejtette, hogy kész a művésznő minden javaslatát elfogadni, egy kivétellel: *Kiszely István* kivételével. Indokolásként *Kiszely István* többszörösen felmerült és általa még hevesen tagadott, ám akkor már bizonyítást nyert besúgói múltját nevezte meg. Érvei között első helyen említette azt a sajátságos körülményt, hogy a Magyarok Világszövetségében 2000 óta senki sem vállalhat semmilyen szerepet, sem választott tisztségviselő, sem alkalmazott, sem bedolgozó nem lehet, aki a kommunista rendszer titkosszolgálatának ügynöke, esetleg besúgója volt. Erről 2000 májusában döntött az MVSZ Küldöttgyűlése ugyanazon az ülésén, amelyen *Patrubány Miklóst* választotta elnökévé *Boross Péter* volt miniszterelnökkel szemben. Ez a határozat egyedivé teszi a Magyarok Világszövetségét Magyarországon – állapította meg, amikor tudomást szerzett róla *Dr. Dányi László* történész, aki az elmaradt magyarországi rendszerváltásról hét könyvet írt. Szerinte Magyarországon egyedül a Magyarok Világszövetségében történt meg a rendszerváltás. *PM* elmondta továbbá, hogy túl a Küldöttgyűlés tételes tilalmán, *Kiszely István* bármi módon történő bevonása az új, tiszta lappal induló Petőfi Sándor Bizottság munkájába akkora támadási felületet nyújtana, ami rajtból ellehetetlenítené.

Amikor meggyőződött róla, hogy *Kiszely* ügyében *PM* hajthatatlan, *Kéri Edit* felpattant székéről, kirohant és úgy bevágta az elnöki iroda hatalmas tölgyfaajtáját, hogy az majd kiszakadt helyéről. Ezzel el is kezdődött egy új szakasz *Kéri Edit* és az MVSZ kapcsolatában. A korábbi, elvi alapokon nyugvó, jó hangulatú együttműködést felváltotta *Kéri Edit* csillapíthatatlan és véget nem érő támadássorozata *Fuksz Sándor*, *Patrubány Miklós* és a bizottság ellen, amely sértő újságcikkekben, rossz hírünk keltésében öltött testet, és általa indított bírósági perekbe torkollott. Írásaival *Kéri Edit* többszörösen elkövette a becsületsértés vétségét, ám a megtámadott *FS* és *PM*, tekintettel a szerző hajlott korára és korábbi érdemeire, sosem hívta ezekért perbe őt. Az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának munkáját *Kéri Edit* támadásai elkísérték mindvégig, 2021-ben bekövetkezett haláláig.

Ez volt az ára annak, hogy megvédtük bizottságunk munkáját egy megátalkodott besúgó árnyékától, magunkra vonva egy országosan ismert, és munkásságunk tárgyát kiválóan ismerő személy gyűlölködését. Megérte? Tizenkét év történéseit egybevetve mi azt mondjuk, hogy igen, megérte! *Petőfi Sándor* méltó eltemetésének ügye ugyanis elsősorban erkölcsi ügy. Az egész magyar nemzet első számú erkölcsi parancsolata, úgy, ahogy azt már 2010. március 15-én kimondta az MVSZ *Magyar Nemzeti Minimum – 2010* című nemzetpolitikai programja is.

2. A Magyarok Világkongresszusainak napirendjén

Amíg el nem jön *Petőfi Sándor* igazsága, ügyét a Magyarok Világkongresszusa napirendjén tartjuk. *Petőfi Sándor* szibériai életszakaszának, halálának kérdését, számára a nemzeti kegyelet megadását tartósan a legátfogóbb legitimitású magyar testület, a Magyarok Világkongresszusa napirendjére tettük. Valahogy úgy jártunk el – mutatis mutandis – ahogyan *John Fitzgerald Kennedy*, az Amerikai Egyesült Államok elnöke járt el, aki az ENSZ éves közgyűlésének állandóan napirendjére tűzette a vérbe fojtott 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc kérdését, mindaddig, amíg Magyarország szabadon nem bocsátotta az összes politikai elítéltet. Esetünkben ez azt jelentette, hogy mind a 2012-ben mind 2016-ban a *Jövő a Szent Korona jegyében* címmel megtartott Magyarok VIII. illetve IX. Világkongresszusán önálló konferenciát szenteltünk e tárgykörnek. Nem volt ez másként 2021-ben sem, a COVID-fasizmus miatt egy éves késéssel, *A Szent Korona erejével* címmel megrendezett Magyarok X. Világkongresszusa keretében megtartott Petőfi-konferenciafolyammal sem.

Ezek az értekezletek újabb és újabb bizonyítást nyert az a tény, hogy az oroszok elhurcoltak magyar hadifoglyokat 1849-ben, miként az is, hogy közöttük volt *Petőfi Sándor* is. Kellő súlyú érvek hangzottak el emellett is, hogy *Petőfi Sándor* sem nem Kiskőrösön, sem nem Kiskunfélegyházán, hanem Szabadszálláson született. Az is nyomatékkel felmerült, hogy *Petőfi Sándor* a legnagyobb magyar, *gróf Széchenyi István* természetes fia lenne. *Oyuna Baldakova* személyében megjelent a magyar közéletben *Petőfi Sándor* leszármazottainak egy új, eddig ismeretlen, burját ága. Előkerültek új, eddig ismeretlen, orosz nyelvű versek is, amelyeket *Petőfi Sándornak* tulajdonítanak, és elkészült azok magyar fordítása.

Az egyetemes magyar nemzet képviselőjére 1929-ben életre hívott Magyarok Világkongresszusának nyilvánossága valamelyest oldotta azt a teljes hírzárlatot, amellyel a magyarországi fősodratú média a nemzeti kegyelet *Petőfi Sándornak* történő megadásának kérdését sújtotta. *Petőfi Sándor* életének, halálának, művének eddig ismeretlen részei a Világkongresszus napirendjén is maradnak, mindaddig, amíg számára a nemzeti kegyelet meg nem adatik. *John F. Kennedy* elhatározása meghozta a maga gyümölcsét, hiszen a kommunista Magyarország 1963-ban szabadon bocsátotta a 25.000 politikai elítéltet. Hisszük, hogy a Magyarok Világkongresszusának folytonosan napirendjén szereplő Petőfi-konferenciák is elvezetnek a nemzeti kegyelet megadásához a nemzet nagy fia számára.

3. Petőfi-értekezletek drámai fejleményekkel

***Petőfi Sándor hamvainak elhozása végett* címmel három kiemelkedő jelentőségű értekezletet szerveztünk 2013, 2015 és 2019-ben.**

Tevékenységünk első két évében temérdek, a nagy nyilvánosság előtt máig ismeretlen információ birtokába jutottunk. Ez a folyamat 2012-ben a Magyar Nemzet új meghatározását is kidolgozó Magyarok VIII. Világkongresszusának Petőfi-konferenciáján tetőzött először. Ezt követően szükségét láttuk a négyévenkénti világkongresszusoknál gyakoribb értekezleteknek, összegzéseknek. Ezért a következő években *Petőfi Sándor hamvainak elhozása végett* címmel három Petőfi-értekezletet szerveztünk, melyek időnként drámai fejleményekkel zajlottak, de megdöbbentő felismeréseket eredményeztek.

Az első Petőfi-értekezlet 2013. február 16–17-én zajlott az MVSZ székházában. Erre az értekezletre *FS* mindenkit meghívott, akiről feltételezhető volt, hogy bármivel elő tudná mozdítani *Petőfi Sándor* igazságának az ügyét. Közöttük a MEGAMORV Petőfi Bizottság olyan tagjait is, akik már évek óta nem beszéltek egymással. Elfogadta a meghívást maga *Morvai Ferenc* is, sőt magnóval a kezében megjelent az akkor minket már nyíltan ellenségként kezelő *Kéri Edit* is. De eljött előadást tartani *Szabó Géza* régész is, akit 1989-ben *Morvai Ferenc* az utolsó pillanatban, az expedíció indulásakor vezető régésszé nevezett ki, vérig sértve a tapasztaltabb és korábban e szerepre ugyancsak általa felkért *Varga Bélát*. *Szabó Gézát Kéri*

Edit nemes egyszerűséggel kommunista ügynöknek nevezte, mindig hozzáfűzve, hogy apja 1989-ig megyei munkásőr parancsnok volt.

Ez az értekezés kétszeresen is emlékezetes marad. Egyrészt azért, mert kidolgozta és elfogadta a *Megvannak Petőfi Sándor hamvai! – Bizonyítás tizenkét pontban* című dokumentumot, amelyet ezt követő első ülésén az MVSZ Elnöksége is magáévá tett. A dokumentum kimondja, hogy a Barguzinban „feltárt csontvázon fellelhetők voltak mindazon sajátosságok, amelyek Petőfi Sándor közismert embertani jegyei voltak – baloldali kiugró szemfog, enyhén bicegő járást okozó sérülés (csontelhajlás), stb. A kriminalisztikában már öt jellegzetes embertani jegy egyezése alapján kétséget kizáróan bizonyítottnak tekintik az azonosságot. Petőfi Sándornak és a Barguzinban megtalált Alexander Sztyepanovics Petrovicsnak huszonegy jellegzetes embertani jegye egyezik.” A huszonegy embertani jegy egyezése alapján, és további egyező részletek – a halál időpontja, az elhunyt életkora, európai volta, nevének a születésekor anyakönyvezett névvel való egyezése, stb. alapján megállapítható, hogy annak valószínűsége, hogy a MEGAMORV Expedíció által 1989. július 17-én feltárt hamvak nem a Petőfi Sándoréi, kisebb, mint egy a háromszáz milliárdhoz, vagyis gyakorlatilag nulla.

Az első Petőfi Sándor-értekezés záróközleménye még egy fontos körülményt rögzít. Idézzük: „A Magyar Tudományos Akadémia elnökét mai értekezletünkre meghívtuk, és megkértük, hogy továbbítsa meghívásunkat az MTA érintett szaktudósainak is. Az Akadémiát ma sem képviselte senki. Ez óhatatlanul lépéshátrányt jelent az MTA számára, hiszen a fenti, tizenkét pontban sorolt érvek ismeretében bizonyítottnak kell tekinteni, hogy a Barguzinban 1856-ban eltemetett, majd 1989-ben megtalált Alexander Sztyepanovics Petrovics azonos Petőfi Sándorral. Tehát megvannak Petőfi hamvai. Ha ebben kételkedik, **ma már az MTA-nak kell bizonyítania, hogy Barguzinban NEM Petőfi Sándor hamvai kerültek elő.**”

A rendezvény már az első napon kis híján botrányba fulladt, mert Kéri Edit érkezettnek vélte az időt arra, hogy egy 26 éve táplált gyanújának a végére járjon. Szabó Géza előadása során szünni nem akaró bekiabálásai miatt csellel ki kellett őt a teremből vezetni. Ezt követően Morvai Ferenc is ott helyben rájöhett, hogy mi lett a barguzini sírból eltűnt hajtincs sorsa. Az indulatok tetőztek, de mégsem jutottak el a robbanásig, mert aznap volt a nagyérdemű püspök, Dr. Hegedűs Loránt, az MVSZ Védnöki Testület tagjának temetése, amelyen nem lehetett háborgó lélekkel megjelenni. De minderről később ejtünk szót. A második Petőfi Sándor hamvainak elhozása végett című értekezletre két évvel később, 2015. február 7-én kerítettünk sort.

Számos jelentős előadás hangzott el, és egy rendkívül fontos előadás, a Dr. Léopold Józsefné grafológusé maradt a legemlékezetesebb. A rendezvény részvevőinek kiosztottuk néhai Dr. Józsa Antal c. egyetemi tanár, a történelemtudományok doktora 2001. január 21-én, Glatz Ferenchez, az MTA akkori elnökéhez írt levelét, amelyben a barguzini Petőfi hamvakról szólva így ír: „Negatív eredmény esetén sem módosítom meggyőződésemet, hogy vittek ki hadifoglyokat 1849-ben Oroszországba, elsősorban az 5. orosz gyaloghadtest hadművelési területéről. Maga az az axióma, hogy 1849-ben a cári hadsereg nem vitt magával orosz területre hadifoglyokat, már a hiteles osztrák konzuli jelentések tanulmányozása alkalmával is megdől. Nemcsak az orosz-lengyelországi illetőségűeket vitték, hanem másokat is.” Ez a tudósi közlés nem akadályozta meg Hermann Róbertet, az MTA doktorát, a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum parancsnokának akkori tudományos helyettesét, hogy nyíltan hirdesse: 1849-ben nem vittek magyar hadifoglyokat Szibériába! Egy fiatal fogorvos, Dr. K. Sz. (később látjuk majd, hogy nevét nem ok nélkül nem közöljük) vetítettképes előadásában a barguzini csontváz fogazatát elemezte, és fontos következtetést vont le: „Fogászati vizsgálódás alapján megalapozottan állítható, hogy Barguzinban Petőfi Sándor hamvai kerültek elő.”

A Bélyben megtartott, harmadik Petőfi Sándor-értekezés is bevonul a Petőfi-kutatás történetébe. Itt hangzott el Karáth Imre filmesnek azon előadása, amelyben feltárt egy három évtizedig elhallgatott titkot. 1990 januárjában Moszkvában találkozott a szovjet és a Magyar Tudományos Akadémia vizsgálóbizottsága, hogy megvizsgálja a Barguzinban feltárt és négy antropológus által egyértelműen Petőfi Sándorénak ítélt csontokat. Közöttük volt Dr. Farkas Gyula is, aki a repülőgépen Karáth Imre mellett ült, és megmutatta neki azt az MTA által fogalmazott levelet, amelyben felhívják a szovjet elvtársak figyelmét arra, hogy a magyar fél érdeke azt kívánja, hogy a csontok minősüljenek nőinek. Ugyanitt hangzott el Hatos Tímea, a kolozsvári egyetem magyar irodalom szakos hallgatójának előadása, aki előadásában ismertette azokat a következtetéseket, amelyekre tanáraikkal közösen jutottak Fuksz Sándorék őket meghihető előadását követő kutatásaik során.

Sántha Attila a Szibériába elhurcolt 1849-es hadifoglyokról értekezett. Előadást tartott *Dr. Illés György* író is, aki 1989-ben, a MEGAMORV-expedíció idején a moszkvai Magyar Kulturális Intézet igazgatója volt. *Borsche Antónia* szenzációs közlése is itt hangzott el, ám ennek alább külön fejezetet szánunk.

4. Kiállítás és intézet Bélyben

Petőfi Sándor szibériai elhurcoltatását bemutató állandó kiállítást, valamint Petőfi Sándor Intézetet hoztunk létre a felvidéki Bélyben.

FS 2005-2010 között gyönyörűen felújította a felvidéki Bélyben romokban heverő, az enyészet útján haladó *Sennyei-kastélyt*, annak a *Sennyei Istvánnak* a kastélyát, aki *II. Rákóczi Ferenc* vezérlő fejedelem első tábornoka volt nyolcéves szabadságharcában. *FS* a felújított kastélyban létrehozott egy állandó Petőfi-kiállítást, 2019-ben szervezett egy négynapos Petőfi-értekezletet, amelynek teljes anyaga megtekinthető a világhálón, és ebben a kastélyban működik a *FS* és az *MVSZ* által közösen megalapított Petőfi Sándor Intézet, amelynek igen jelentős, a magyar kutatók számára is ismeretlen forrásanyaga van.

A bélyi Petőfi Sándor Intézetben helyeztük el az évtizedes kutatásunk során összegyűjtött iratgyűjteményt, benne *Vaszilij V. Pagirja* felbecsülhetetlen értékű anyagát.

5. Új Tyivanyeko-könyvek magyarul

A burjatországi Dr. Alekszej Vasziljevics Tyivanyenko 35 éve kutatja Petőfi Sándor szibériai életszakaszát. Mióta az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának tagja lett, két új könyvet írt, amelyeket Dalmay Árpád révén lefordítottunk, lektoráltattunk és kiadtunk.

A szibériai „titkos fogoly”. *Petőfi Sándor Barguzinban* (2017) és *Külföldiek deportálása Szibériába a XIX. században* (2020). Különösen az első könyv méltó a figyelmünkre, hisz teljes egészében *Petőfi Sándorról* szól, míg a másodikban három fejezet tér ki részletesebben költőnk száműzetésben töltött éveire. A második könyv viszont bőségesen dokumentálja, hogy a cári Oroszország mikor és miként hurcolta Szibériába idegen országok hadifoglyait, – közöttük 1849-es szabadságharcosokat, – és deportálta a saját fenntartása alá tartozó lázadókat, főleg lengyeleket.

6. Nem halt meg Segesváron – Látták a csata után

Meggyőződünk, hogy Petőfi Sándor nem halt meg a fehéregyházi csatatéren.

Petőfi Sándor elterjesztett halálhírét a Segesvár melletti csatában egy teljesen téves és hiteltelen jelentésre alapozta az utókor. A máig minden történeti forrásban hivatkozott visszaemlékezés egy olyan osztrák tisztól származik, aki a költőt soha sem látta, és aki jelentését 5 évvel később, 1854-ben tette meg (valószínűleg a császári udvar nemzetvévesztő akarata).

"Azonnal, mihelyst a fölkelősereg maradványai a bekövetkezett lovassági roham után a július 31-én Segesvár mellett vívott ütközetben Héjjasfalva felé menekültek, kozákok keltek át Fehéregyházán és Fehéregyháza fölött a Küküllőn és ily módon elvágták nagyon sok menekülőnek az útját, akiket mindjárt le is kaszabtak.

Én az országúton lovagolva, a kozákok után siettem, amikor közvetlenül a szökő-kútnál, Fehéregyháza és Héjjasfalva között, egy leszúrt felkelőtiszt mellett, aki már a nadrágjáig le volt vetkőztetve, több, vérrel bemocskolt iratot láttam heverni, amiket valószínűleg a kozákok találtak a tiszt kirablása közben s megint eldobálták, minthogy rájuk nézve nem volt értékük. Én mégis azt hittem, hogy meg kell néznem az iratot. A mellém beosztott egyik kozákkal fölstedtem az iratot s nagyon megörültem, hogy egy akkor nagyon fontos okmány került a kezembe, mert az egyik irat Kemény Farkas jelentése volt Bemhez, Kolozsvárról keltezte, amelyben Kemény defenzív intézkedésekről és saját csapatainak állapotáról nyilatkozik s egyben megígéri, hogy augusztus 1-én vagy 2-án a mellékelt hadiparancsban megjelölt csapattal Marosvásárhelyre fog érkezni. A holttesttől néhány lépésnyire körülbelül 100 drb magyar dekoráció is feküdt zsinnyel összefűzve. Valószínűleg ezt is a halottaknál találták a kozákok, s a nagy sietségben megint elhullajtották.

A lelet, amelyből azt kellett következtetnem, hogy a halott tisztnek Bem mellett volt állása, arra bírt, hogy közelebből szemügyre vegyem a halottat, vajon nem ismerem-e rá benne egy régebbi ismerősömről. De a

halott előttem teljesen ismeretlen volt, sovány, kicsi, száraz arcú, nagyon határozott kifejezéssel és nagy fekete körszakállal. Nadrágja fekete pantalló volt.

Később tudakozódtam több fölkelő tisztól, ezeknek az adatoknak a közlése mellett ez után a személyiség után, és a legtöbb közülük úgy vélte, hogy a halott bizonyosan Petőfi volt, akit az ütközetben még láttak Bem oldalán, de akit az ütközet után senki többé nem látott.

Ez minden, amit erről a dolgról módomban van elmondani.

Lugos, 1854. január 12-én.

*Heydte
ezredes.*“

Már első olvasásra teljesen bizonyos, hogy a *Heydte* ezredes által említett halott nem lehetett *Petőfi Sándor*. Először is nem volt körszakáll! Továbbá, nem lehetett rajta fekete pantalló, mert több tanú visszaemlékezése szerint is azon a napon fehér vitorlavászonból készült öltönyt viselt. Nem készült még el ugyanis tiszti uniformisa, amit Marosvásárhelyen rendelt meg elkészíteni. Végül teljességgel hibás következtetés volt *Heydte* részéről, de a magyar „követői” részéről is az, hogy *Petőfi* a csata napján *Bem* közelében volt, illetve a tábornok mellett végzett szolgálatot. Az osztrák tisztnek még megbocsájtjuk a tájékozatlanságát, de aki *Bem* és *Petőfi* akkori viszonyát egy kicsit is ismeri, az tudhatja, hogy *Bem* mindenképpen távol akarta tartani a költőt a csata veszélyes helyeitől, miképpen feladatot sem adott neki, de fontos iratokat sem bízott rá.

Bizottságunk tagja, *Sántha Attila* a Magyarok X. Világkongresszusán, 2021 augusztusában megtartott előadásában számolt be arról, hogy helyszíni szemlével is alátámasztott kutatással rekonstruálta a fehéregyházi csatát. Szerinte a *Heydte* által látott „holttest” *Lőrincz József*, *Bem* titkára volt, aki az érdemrendeket tartotta rendben, ezért voltak mellette szétszórt papírok és kitüntetések. *Lőrincz József* megmenekült, s augusztus 18-án Marosvásárhelyen átvette a *Petőfi*nek szánt egyenruhát, ami – egy róla készült korabeli rajz tanúsága szerint – lötyögött rajta, mivel egy vékony, alacsony személy volt. *Heydte* leírása tökéletesen illett rá. Az előadó szerint az oroszok románokat is vittek Szibériába. Előadását ezzel zárta: semmi esetre sem lehet kijelenteni, hogy *Petőfi Sándor* meghalt Segesvárnál és hogy az oroszok nem vittek magukkal hadifoglyokat.

De hol voltak és vannak azok a minden apró részletre figyelő kutatók, akik nem hallották, ma sem hallják meg a többi tanú hiteles beszámolóját, miszerint a költő túlélte a csatát?...

Először *Szendrey Júliát* említhetjük, aki már a csata másnapján kiment Fehéregyházára, és az akkor még temetetlen holtak megvizsgálása után tért vissza *Miklós Miklós* tordai lelkészi hivatalába abban a meggyőződésében, hogy a férje nem vesztette életét. Ezt a hitet sokáig megtartotta. Többször is próbált az orosz tábornokoktól hírt szerezni a férjéről, és bízott abban, hogy a cári csapatok kivonulásakor hazaengedik *Petőfit*. De őt vitték a többi rabbal, amiről *István* kállói plébános is beszámolt, akit bosszúból hurcoltak magukkal az orosz csapatok, mert nem teljesítette Grabbe tábornok utasítását, miszerint süssenek a falu lakosai kenyeret a megszállóknak. (Megjelent a Nógrád c. újság 1988. március 12-i számában *Pataki László* tollából „*Negyvennyolcas*” emléknymok címmel.)

A *Vasárnapi Újság*ot is megjárta, és *Jókait* is foglalkoztatta, hogy két lengyel, *Malinowski* és *Wisniewski*, akik éveken keresztül Szibériában raboskodtak, 1872-ben Budapestre jöttek és beszámoltak arról, hogy szibériai raboskodásuk idején találkoztak *Petőfi Sándorral*.

7. Viszonyunk Morvai Ferenchez (MEGAMORV Petőfi Bizottsághoz)

Amint jelen tanulmány további részleteiből is kiderül *Morvai Ferenchez*, a MEGAMORV Petőfi-expedíció fő pénzelőjéhez és főszervezőjéhez, későbbi országgyűlési képviselőhöz fűződő viszonyunk bonyolult, ellentmondásos és változó volt.

Morvai Ferenc eleinte távol tartotta magát munkánktól. Ám, amint később maga vallotta be, az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának alakuló ülésén Varga Béla régész az ő megbízásából vett részt, mert általa kívánt Morvai első kézből vett információhoz jutni tényleges szándékainkról és lehetőségeinkről.

Majdnem egy évig tartó megfigyelésének befejeztével felkereste az MVSZ elnökét, és teljes támogatásáról biztosította, mondván, hogy meggyőződött szándékunkról és hatékonyságunkról, és egyedül a Magyarok Világszövetségében látja azt az erőt, amely a magyar politikai osztály és a Magyar Tudományos Akadémia által letagadott és kitzsított *Petőfi Sándor* hamvainak befogadását dűlőre viheti. Ezért felajánlotta a birtokában lévő, *Petőfi Sándor* szibériai sorsával kapcsolatos valamennyi dokumentumnak a Magyarok Világszövetsége általi, belátása szerinti, szabad és korlátozatlan felhasználását, át is adva azoknak jelentős részét.

Majd levelet írt az MVSZ-nek *Petőfi Sándor* fehéregyházi eltűnésének 190. évfordulóján, 2011. július 31-én, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) székháza előtt megtartott, *El kell temetnünk Petőfi Sándort!* c. rendezvényére, amelyben leírta, hogy miként reagált a barguzini sír feltárásának hírére Pozsgay Imre, akkori államminiszter, a MEGAMORV *Petőfi* Bizottság akkori elnöke.

Ezt követően *Morvai Ferenc* tovább ment az együttműködés útján. Négyszemközti beszélgetés során bevallotta *PM*-nek, hogy ő már belefáradt ebbe a két évtizede tartó harcba az MTA és a magyar állam ellen, és egészsége is megsínylette azt. Szeretné az egész ügyet az MVSZ-nek átadni, mondta, és felajánlotta, hogy az eddigieken túl átadja a Barguzinban feltárt teljes csontvázat is. Ezzel a felajánlással komoly gondot okozott az MVSZ vezetőinek, hiszen ezzel az MVSZ nem kis felelősséget is magára vállalt volna. Az átadandó csontváz szakmai ellenőrzésére *PM* felkérte Dr. Papp Ildikót, a Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tárának igazgatóját. Az eset végkimenetelét a tizenkét év alatt megtett utunk összefoglalójának végén ismertetjük.

Kitartott együttműködésünk a 2013-ban megtartott első *Petőfi*-értekezletünkön is, amelyen *Morvai* személyesen részt vett, és amelyen döbbenet kellett megtudnia, hogy barguzini expedíciójának egyik alaptagja, titokban az MTA-nak dolgozott. Nem dőlt dugába együttműködésünk attól sem, hogy az MVSZ székházát működtető Kft. igazgatója szinte hetente felszólította *Morvait*, hogy rendezze évek óta fennálló, mintegy félmillió forintos tartozását, amely az általa székházunkban bérelt iroda bérleti díjat tartalmazó, kifizetetlen számláiból adódott. *Morvai Ferenc* minden alkalommal megígérte, hogy következő héten kifizeti tartozását... Csoda-e, hogy ezek után szavahihetősége iránt kételyeink támadtak?

2014-ben, az év elején *PM* ismertette Vele az MVSZ *Petőfi Sándor* Bizottságának további terveit, ezek között fő helyen azt, hogy elérkezettnek véljük az időt arra, hogy az MTA-ra és a politikumra nyomást gyakoroljunk a nemzeti kegyelet megadásáért. Ennek érdekében az MVSZ *Petőfi Sándor* hamvainak szimbolikus eltemetését tervezte. Az ötlet nagyon megtetszett *Morvai Ferenc*nek, aki be is jelentette *PM*-nek, hogy erről tájékoztatta a magyar politikum egyik legfőbb szereplőjét, akinek a nevét a megfelelő időben nyilvánosságra hozzuk majd. A *Morvaival* való együttműködésünk ekkor kapott léket. Pár hónap múltán, minden előzetes jelzés nélkül levelet írt, amelyben bejelentette, hogy véget vet az MVSZ-szel történő együttműködésnek.

PM nyílt levélben válaszolt. Jelezte, hogy az MVSZ továbbra is kész az együttműködésre, de fájlalja, hogy *Morvai Ferenc* 2014. május 16-án kelt leveléből „*egy akarától teljesen megfosztott Morvai Ferenc-kép sejlik fel..., akit bábként mozgat egy fantomszerű >Petőfi Bizottság Országos Vezetése <*”. „*Mélységesen sajnálnám, ha a politikum mélybe húzó, szirénhangú ígérgetéseinek újból foglyává válna*” – zárja 2014. június 12-én kelt, *Morvai Ferenchez* írt nyílt levelét az MVSZ elnöke.

Kilenc hónappal később, 2015. március 13-án *PM* még részt vesz *Morvai Ferenc*nek az *Erzsébet* szállodában megtartott sajtótájékoztatóján, és a világ magyarságának nevében gratulál *Morvainak* ahhoz a bejelentéséhez, mely szerint kínai genetikai laboratóriumban igazolták, hogy a barguzinban kiásott hamvak valóban *Petőfi Sándor* földi maradványai. Ám innen egyenes út vezet *Morvai Ferenc*cel történt teljes szakításunkhoz. Vélhetően a háttérből jövő politikai sugallatra *Morvai Ferenc* elhatározza, hogy 2015. július 17-én, a barguzini sírfeltárás 26. évfordulóján (nem kimondottan kerek évforduló), ünnepélyes körülmények között eltemeti „*Petőfi Sándort*”. Miután tudomása volt arról, hogy *Morvai Ferenc* nem volt birtokában a Barguzinban feltárt csontváznak, a Magyarok Világszövetsége lépésről lépésre távolságot nyert tőle. Az MVSZ Sajtószolgálat közzétette *Kéri Edit* *Morvai*hoz intézett nyilvános intelmét: „*Mit fogsz eltemetni, csirkecsontokat?*” *Fuksz Sándor* egy barátja közvetítésével és annak jelenlétében megpróbált személyesen is ráhatni. *Morvai* e beszélgetés során még azt állította, hogy a teljes emberi csontvázat kitevő mintegy 200 csontból a barguzini csontváznak 52 darabja a birtokában lett volna. Ám ez is messze túlméretezett állításnak bizonyult. Szavahihetősége bennünk már a máig rendezetlen bérleti díj kapcsán megrendült.

Hankó Ildikó antropológus, Kiszely István özvegye az MVSZ Sajtószolgálatán keresztül üzenté meg: „*Morvainál nincsenek Petőfinek sem a koponyája, sem a csontjai!*” Ám Morvai Ferencet ez sem tántorította el szándékától. Továbbra is hirdette a temetést, amelyre százezer embert várt...

Még aggasztóbbak voltak annak jelei, hogy *Morvai Ferenc* e tervezett „*Petőfi*-temetést” egy új – vélhetően baloldali és nemzeti elkötelezettségű – politikai erő szárnybontásának szánta. Ki is bérelte erre a célra a tizenkétezer fő befogadására alkalmas Papp László sportcsarnokot. A „*Petőfi*-temetéssel” kapcsolt politikai szárnybontás teljes kudarcba fulladt, hiszen alig jelentek meg többen a kettős rendezvényen, mint ezeröttszázan. Az eljárás és az „eredmény” kísértetiesen hasonlított a 2012 Pünkösdi vasárnapján szintén politikai kampánycélzata miatt Székelyudvarhelyen botrányos kudarcba fulladt *Nyirő József*-újrateremtéshez. Mintha ugyanaz az agyvelő szüleménye lett volna...

„*Sem elvben, sem részvételiünkkel nem támogatjuk*” – írtuk a kierőszakolt ál-temetés előestéjén, utolsó figyelmeztetésként. Hiába, *Morvai Ferenc* keresztülvitte szándékát, nehezen jóvátehető kárt okozva annak az ügynek, amelyre feltette életének három évtizedét. Az ál-temetés bejárta az egész magyar sajtót, és hatalmas hullámokat vert. Egy héttel később *PM* megírta az MVSZ záró-álláspontját képviselő nyílt levelét, amelyben így érvelt *Morvai Ferenc* eljárásáról: „*Ha tisztességes szándék vezérelte volna, és nem mögöttes politikai akarat, akkor őszintén ki kellett volna állnia a magyar emberek elé, bevallva, és mindenki számára láthatóan bemutatva a birtokában levő csontokat.*”

Ha így járt volna el, és mindössze egy Petőfi-csontdarab birtokában lett volna, a Magyarok Világszövetsége mellé állt volna. Hisz – mint cseppben a tenger – egyetlen csontdarabban – mint ereklyében a szent – benne van az egész ember.” Az ál-temetéssel *Morvai Ferenc* meggyalázta *Petőfi Sándor* emlékét, és megalázta a magyar nemzetet. Útjaink ezzel végképp elváltak.

8. Karáth Imre filmje

Megszereztük Karáth Imre 2000-ben készült, kicenzúrázott barguzini filmjének közvetítési jogát, és elsőként nyilvánosságra hoztuk.

Karáth Imre, a barguzini expedíció filmes résztvevője 2000-ben visszatért Szibériába, és riportot készített többek között *A. A. Petrunyinnal*, aki 1989-ben a burját kormány kulturális miniszterhelyettese volt. *Petrunyin* kamerába mondta neki, hogy a csontváz nőinek való minősítését a moszkvai magyar nagykövetség rendelte el. Talán így már érthető, hogy a Magyar Televízió, amely műsorra tűzte Karáth Imre első, a barguzini sírfeltárást dokumentáló filmjét, miért nem vállalta a második film sugárzását. A vizsgálódás 2. napján még azt mondta a szovjet Alekszejev akadémikus a burját kormány megbízottjának (*Petrunyin*), hogy *a csontok férfi maradványai*, és valószínűleg *Petőfiről* van szó. Délután a szovjet és magyar bizottság vezetőjét behívták a magyar nagykövetségre, ahonnan kb. két óra tárgyalás után azzal tértek vissza, hogy *női csontvázzal* van szó.

Karáth Imre második filmje vetítési jogának megszerzése, és a film nyilvánosságra hozatala a világhálón komoly fegyvertény volt. A benne foglaltakra mindenképpen vissza kell a magyarságnak térnie, amikor eljön *Petőfi Sándor* ügyében az igazság órája.

9. Borzák Tibor könyve

***Borzák Tibor* az egyik legalaposabb *Petőfi*-kutató, érdemben segítette munkánkat.**

FS jelentős anyagi támogatást nyújtott *Borzák Tibor PS Titkok a barguzini csontváz körül* című könyvének kiadásához. *Borzák Tibor* újságíróként, a *Petőfi Népe* c. kecskeméti lap tudósítójaként részt vett az 1989-es barguzini sírfeltárási expedícióban, és az azt követő három évtized alatt is folyamatosan követte a *Petőfi*-ügy történéseit, pontosan dokumentálva minden mozzanatot. Könyve a *Petőfi*-kutatás egyik alapműve. Már bizottságunk megalakulása után közvetlenül kapcsolatba kerültünk vele, amitől ő nem is zárkózott el. A bizottsági tagságot azonban nem vállalta, mert tartott *Morvai Ferenc* retorziójától. Ezért vonakodott attól is, hogy a *FS* által nyújtott anyagi és az MVSZ általi logisztikai támogatást elfogadja. Könyve megjelenése után *Morvai Ferenc* be is perelte, mondván, hogy olyan „titkokat” is felfedett benne, amelyek a MEGAMORV *Petőfi* Bizottság szellemi tulajdonát képezik, de végül mégis elállt a pertől. *Borzák Tibor* könyve minden idők legigazibb és legszomorúbb magyar krimije. Bemutatójára 2014. március 4-én került sor az MVSZ székházában.

A *Borzák Tiborral* kialakított együttműködésünk mindvégig a *Petőfi*-ügyet szolgálta.

10. Vaszilij Vasziljevics Pagirja

Szoros kapcsolatot alakítottunk ki Vaszilij Vasziljevics Pagirjával, a Munkácson élt ukrán újságíróval, aki a Szovjetunió legelhivatottabb Petőfi-kutatója volt, aminek meglett a gyümölcse.

FS felkutatatta a Munkácson élő *V.V. Pagirját*. Meghívtuk őt az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságába. *PM* odaítélte számára a Magyar Nemzetért Ezüstérmét. *V. V. Pagirja* felismerte az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságában zajló koncepciós és kitartó munkát, és még életében átadta *FS*-nak a birtokában lévő hatalmas Petőfi- dokumentumgyűjteményt.

11. Kiss Pál levele és a Magyar Nemzet történelemhamisítása

Kiss Pál Németországból hazatelepült '56-os emigráns repülőgép- és hajótervező mérnök két évtizeddel ezelőtt perdöntő levelet írt a Magyar Nemzetnek, amit a lap sohasem közölt.

V. V. Pagirja anyagából került elő az a levél, amelyet *Kiss Pál* 1956-os emigráns – aki Németországban repülőgép- és hajótervező mérnökként dolgozott, majd a kommunizmus bukása után hazatelepedett –, Balatonkeneséről 2002. november 15-én írt a Magyar Nemzetnek.

Kiss Pál közli édesapjának, *id. Kiss Pálnak* szibériai hadifogsága idején szerzett ismereteit. A levélből hitelt érdemlően kiderül, hogy milyen jeles emberek – *Foyta Tibor* hadnagy, az Országgyűlés későbbi elnökének, *Almássy Lászlónak* a veje, *Endresz György* főhadnagy, a *Justice for Hungary* óceánrepülés későbbi pilótája, és *Prónay György* százados – találkoztak az első világháború utáni szibériai hadifogságuk idején 1849-ben elhurcolt és ekkor még élő honvédekkel. Közöttük három olyanal – *Csapó Mihály*, *Kirner Ferenc* és *Minarovics Vendel*, aki a Nemzetközi Vöröskereszt segítségével 1920-ban, első világháborús hadifoglyokkal együtt haza is tért Magyarországra –, akik Szibériában találkoztak és kezet is fogtak az ott raboskodó *Petőfi Sándorral*. 2018. március 15-én egyidejűleg Budapesten és Bélyben, a Sennyey-kastélyban nyilvánosságra hoztuk *Kiss Pálnak* mindezt feltáró levelét, amelyet annak idején a *Magyar Nemzetnek* írt, és amelyet a lap soha sem közölt. Ezt követően, tizenhat év múltán *FS* ismét elküldte a nyilvánosságra hozott *Kiss Pál*-levelet a *Magyar Nemzetnek*. A lap ezúttal sem közölte. Lehozott viszont egy glosszát egy *Sennyey*-utód tollából, amelyben tagadta *Petőfi* Szibériába történt elhurcolásának tényét. Két hét múltán a Magyarok Világszövetsége is elküldte a *Kiss Pál*-levelet a *Magyar Nemzet* szerkesztőségébe. Kértük, hogy a lap nyisson teret az igazságnak, érvényesüljön a válaszcikk, hiszen anélkül nem sajtó, a sajtó. „*Kérjük, követeljük ifj. Kiss Pál levelének drámaian megkésett, de haladéktalan közzétételét*” – írtuk. Mindhiába. Az, ahogyan a *Magyar Nemzet* *Kiss Pál* levelével bánt, azzal ténylegesen történelmet hamisított.

Kiss Pál levelének felkutatásával és nyilvánosságra hozatalával beütöttük az első szöveget a *hermannróberti „tudományosság”* koporsójába. Tekintettel jelentőségére, tanulmányunkhoz mellékeljük *Kiss Pál* levelének teljes szövegét.

12. 1987: Pagirja és Tyivanyenko Budapesten

Az orosz és az ukrán tudóst nem csak bizottságunk tagjaivá avattuk, hanem szoros emberi kapcsolatot is kialakítottunk velük, aminek többszörösen meglett a gyümölcse.

Az első *Petőfi*-értekezletünket követően, 2014-ben meghívtuk *Alekszej Vasziljevics Tyivanyenko* professzort, aki *FS* vendégeként több hónapot töltött Magyarországon. Ez idő alatt számos nyilvános szereplése volt, és bőven maradt idő a kötetlen, személyes beszélgetésre is. *A. V. Tyivanyenko* elmondta, hogy *Vaszilij Vasziljevics Pagirja* társaságában 1987-ben már járt Budapesten, és megpróbált magyar társakat keresni a szibériai *Petőfi*-kutatáshoz. A *Petőfi* Irodalmi Múzeumban az MTA legjelesebb *Petőfi*-kutatóival tárgyaltak, *Dr. Kiss Józseffel* és *Fekete Sándorral*, aki mellesleg az Új Tükör főszerkesztője volt. Amikor átadták a *Petőfi Sándor* szibériai életét bizonyító iratsomagot, *Dr. Kiss József* azokat olvasatlanul félretolta, legendáknak nevezte és kijelentette, hogy nekik már vannak ilyen dokumentumaik. Ezek a dokumentumok nem bizonyítják, hogy *Petőfi Sándor* Szibériába került volna, ami különben is abszurd feltételezés. Ezzel *Dr. Kiss József* és következképp az MTA is, a maga részéről lezártak tekintette az ügyet.

Tyivanyenko és *Pagirja* döbbenet hallgatta az MTA kirendelt szakértőinek közömbös, elutasító érvelését, és hitetlenkedve kérdezték egymástól: *A magyaroknak nem kell az ő Puskinjuk?! Ha a magyaroknak nem kell Petőfi Sándor, akkor a burjátoknak kell. Majd feltárja a sírt a Burját Tudományos Akadémia!* – summázta eredménytelen budapesti útjukat *Alekszej Tyivanyenko*.

13. Barátosi Lénárt Lajos

Megszereztük Barátosi Lénárt Lajos naplóját, és miután a debreceni Déri Múzeum azt álláspontunk szerint jogsértően titkosította, kiadtuk a 25. Magyarságtudományi Füzetben, ekként közkinccsé téve a kiemelkedő jelentőségű forrásanyagot.

Barátosi Lénárt Lajost gyerekkorában mélyen meghatotta, hogy szeretett nagyapját, a magyarorosz *Huziuk Fedort*, aki részt vett a fehéregyházi csatában, tízéves Kufstein-i raboskodásra ítélték nehéz vasban, pusztán azért, mert a világosi fegyverletétel után az aradi várban szabadon mozgó honvédtársainak egy kocsmái beszélgetés során azt mondta, hogy „*Petőfi őrnagy úr nem halt meg, elvitték a muszkák*”. Aznap éjjel az aradi várban őrködő osztrák fegyveres pribékek rátörték az ajtót, és irány Kufstein, ahol tíz évig vasra verve raboskodott. Unokája elhatározta, hogy a történet végére jár. Ezért 17 évesen csatlakozott egy Szibériába tartó svájci expedícióhoz, és 1911-ben eljutott Barguzinba, ahol az Európából odalátogató első magyarként megtalálta az *Alexander Sztjepanovics Petrovics – vengerszkij maior i poet* feliratú kereszttel jelölt sírt, azaz *Petőfi Sándor* sírját, akinek nevét pontosan úgy írták fel, ahogyan azt 1823. január elsején a kiskőrösi anyakönyvbe bejegyezték. A Barguzinban élő *Varga* családtól elhozta *Petőfi Sándor* 180 saját kezével írott magyar nyelvű versét, amelyet leadott a Honvédelmi Minisztériumban. Megtudta, hogy három ott raboskodó székely honvéd megpróbálta kiásni *Petőfi Sándor* hamvait, azzal a szándékkal, hogy remélt szabadulásukkor hazavihessék. Ám a kísérletre fény derült, és mindhármukat azonnal kivégezték.

Barátosi Lénárt Lajos sem kerülhette el azoknak a sorsát, akik merészelték *Petőfi Sándor* szibériai elhurcoltatásáról hírt hozni: lejáratták, hitelét rontották, bolondnak mondták. Haláláig tanítóként ténykedett Hajdú-Bihar megyei falujában, Komádiban.

14. Szibériai Petőfi-vers kézírata

Kerülő úton kikértünk az MTA mikrofilm-tárából egy kézzel írott, *Én vagyok az örök kérdőjel...* című versszakaszt, amelynek keltezése Vengerszka-Szélo, 1852. május 20., aláírása pedig *Petőfi Sándor* őrnagy. Megvizsgáltattuk két egymástól független, országosan ismert grafológussal, egy magyarországgal és egy csehországgal. Vizsgálódásuknak a második Petőfi-értekezleten közzétett eredménye egybecsengett: a kézírás minden kétséget kizáróan *Petőfi Sándoré*! E vizsgálatnak külön fejezetet szánunk. Ugyanerre a következtetésre jutott tőlük függetlenül *Hranyó Mihály*, aki következtetéseit a harmadik Petőfi-értekezleten ismertette. Az MTA-tól előkerült lapon egy ugyancsak kézzel írott oldalszám is olvasható: 75. Vajon egyike lenne ez a *Barátosi Lénárt Lajos* által hazahozott 180 magyar nyelvű Petőfi-versnek?

15. Dr. Léopold Józsefné esete

Dr. Léopold Józsefné is igazolta, hogy a Szibériából előkerült kézírásos verset valóban Petőfi Sándor vetette papírra.

Az MTA mikrofilm-tárából előkerült kézírásos versről egymástól független grafológusok véleményét kértük ki. Tekintettel a „sajátságos” magyarországi viszonyokra, előbb a csehországi *Eliška Halászová* véleményét kértük ki, aki írásban adta, hogy a kézírás teljesen megfelel *Petőfi Sándor* lelki alkatának. Ezt követően kereste meg ugyancsak *FS Dr. Léopold Józsefnét*, Magyarország első számú grafológusát. A szakértő rápillantott a kézírásos versre, és azonnal válaszolt: a kézírás minden kétséget kizáróan *Petőfi Sándoré*. Egyben felidézte azt is, hogy e kérdéssel korábban megkeresték az ő mentorát. Eléje tettek egy egész paksaméta kézzel írott verset, ugyancsak Szibériában keltezve. Ő alaposan megvizsgálta, és arra az egyértelmű következtetésre jutott, hogy az összes vers *Petőfi Sándor* saját kezével íródott. Mentorát szakértői véleményéért akkor súlyos atrocitás érte. Történt ez a hatvanas években. De most más időket élünk – mondta *Dr. Léopold Józsefné*, és határozottan megígérte, hogy eljön a második *Petőfi Sándor hamvainak elhozása végett* értekezletre, és mindezt tagoltan kifejti. Az értekezlet előestéjén még telefonon egyeztetett *FS*-ral előadásának pontos kezdési időpontjáról. Másnap nem jött el...

A történetek után *FS* hosszú ideig nem érte el a grafológus szakembert. Már-már kételkedni kezdtünk szóbeli szakvéleményében, amikor végül sikerült vele kapcsolatba lépni. Elmondta, hogy az értekezlet előestéjén becsúszttak egy kézzel írott levelet lakásának küszöbe alatt. Azon olyan súlyos fenyegetés érte, hogy jobbnak látta eltekinteni a másnapra tervezett közléstől. Történik ez 2015 februárjában, Magyarországon...

16. Franz Fidler, Jókai Mór és a Petőfi Facebook-csoport

Franz Fidler naplójának felkutatásával és hírének a Petőfi Fb-csoportban való megszellőztetésével Petőfi Sándor halálának máig tartó kódosítását lepleztük le.

Vaszilij V. Pagirja számunkra átadott anyagában megtaláltuk Franz Fidler naplóját, amelyet dédunokája, Falus Ottó Pál vetett papírra. Franz Fidler hadnagy Bem felderítőtisztje volt, aki két emberével kimenekítette a fehéregyházi csatában megsebesült és alétan fekvő barátját, Petőfi Sándort, miközben ő maga is súlyosan megsebesült. A kétökrös szekérral bevitték az alélt Petőfit Segesvárra, ahol egy székely családra bízta, az ápolás fejében fizetségként nekik hagyva a szekeret ökröstől. „Petőfi a bal kezének három ujján roncsolt volt... egyik lábába lándzsa hatolt. Kezét védekezésre emelhette a várt kardcsapás elé, feje fölé. A sebesült világos, nyári vászonruhát viselt, amely be volt nagyon vérezve... hajadonfőtt... minden fegyver híján...” – írja a napló. Falus Ottó Pál megpróbálta dédapja naplóját közzétenni, és elküldte az írást a Heves Megyei Néplapnak, amely ugyan nem közölte, de értesítette és vendégül is látta az 1987-ben Magyarországra látogató V. V. Pagirját és A. V. Tyivanyenkot, akik találkoztak Falus Ottó Pállal, és magukhoz vették a kézzel írott naplót, amelynek részleteit orosz fordításban le is közölték a *Bajkál* című folyóiratban.

Petőfi kimenekítése után Franz Fidler is elájult. „Amikor hosszú aléltágomból, amit a vérem vesztese és a sebeim okozta láz kényszerített rám, magamhoz tértem egy erdei tisztáson voltam...” – írja naplójában. Több mint 20 évet töltött Fidler a Kárpátok rejtekében, mikor újra megjelent a nyilvánosság előtt, amiről Jókai Mór is beszámolt a *Vasárnapi Újság* 1874. december 27-i számában. „Az utolsó vers és az utolsó golyó” című írásában említi egy valahonnan előkerült „lengyelt” („igazi kémként” több nyelvet használt – FS megjegyzése), aki azt állította, hogy ő mentette ki a csataterőről a költőt. Az mindenesetre megerősíti a hír hitelét, hogy ugyancsak ezzel egybecsengő történetet mesélt el Bartha János honvédszázados egy 1860-ban, a *Vasárnapi Újságnak* írt levelében. Megírta, hogy a Segesvár melletti csata után pár héttel összehozta a sors egy székely faáruval, aki elmondta, hogy egy sebesült férfit ápolt az udvarán, majd midőn az felépült és kikísértette magát az oláh határra, elárulta a nevét, miszerint Petőfi Sándor volt.

Franz Fidler Petőfi-kimenekítésének története emlékeink szerint valamely magyar lapban is nyilvánosságot kapott a rendszerváltás idején, de sehogyan sem sikerült nyomára bukkannunk. És ekkor a Fuksz Sándor által életre hívott, és immár tízedik éve működtetett, ötezer tagos Petőfi Facebook-csoportot vettük igénybe. Meg is érkezett kérdésünkre a pontos válasz: a szovjet *Novosztyi* sajtóügynökség Magyarországon megjelenő lapja, a *Fáklya* közölte ezt a nem mindennapi – mondhatnánk, hogy eget rengető – történetet 1989. június 18-án. A magyar sajtó és a magyar „tudományosság” ingerküszöbét azonban máig nem érte el.

17. Kardos Lajos hagyatéka

Kihasználva FS rendkívüli nyíltszívűségét és kiváló kommunikációs készségét, szóba álltunk néhai Kardos Lajossal, a MEGAMORV Petőfi Bizottság korábbi elnökével.

Kardos Lajos rendelkezésünkre bocsátotta a birtokában levő teljes kutatási anyagot. Ennek két eleméről külön kell szólnunk. Egyrészt, még a korai időkben, amikor a szibériai sírból kiemelt koponya még elérhető volt, készítettett róla egy pontos, gépi másolatot. Ezt a másolatot FS-nak rendelkezésére bocsátotta, és megengedte, hogy arról újabb másolat készüljön, aminek komoly hasznát vettük. Másrészt átadta Dr. Józsa Antal hadtörténész, címzetes egyetemi tanárnak 2001. január 21-én Dr. Glatz Ferenchez, a Magyar Tudományos Akadémia elnökéhez írott levelét, amely Petőfi Sándornak a segesvári csata utáni életére, és magyar hadifoglyoknak szibériai elhurcolására vonatkozó kulcsfontosságú információt tartalmaz.

18. Dr. Józsa Antal hadtörténész levele Dr. Glatz Ferenchez, az MTA elnökéhez

Megszereztük és nyilvánosságra hoztuk Dr. Józsa Antal hadtörténész, címzetes egyetemi tanár levelét, amely megkerülhetetlen információt tartalmaz Petőfi Sándor sorsa és az 1849-es szibériai deportálások ügyében.

Néhai Dr. Józsa Antal azzal a meghagyással adta át e különös jelentőségű levelet, hogy az csak halála után hozható nyilvánosságra. Ez a meghagyás jól jellemzi azt a szellemi terrort, ami máig akadályozza a magyar nemzet legnagyobb költője hamvainak méltó eltemetését. Íme, néhány részlet a 2001. január 21-én kelt levélből.

„Legutóbbi kolozsvári kutatásom alkalmával meglepő dokumentumra leltem, ami különben mindig is szem előtt lehetett, s senki sem dugta el (Az Erdélyi Magyar Múzeum gyűjteménye). Ebből kiderül, hogy 1849. augusztus 3-án Petőfi még élt, és jelentett Bemnek! Szóval még nincs vége a dalnak...”

„Maga az az axióma, hogy 1849-ben a cári hadsereg nem vitt magával orosz területre hadifoglyokat, már a hiteles osztrák konzuli jelentések tanulmányozása alkalmával is megdől” – írja lennebb a neves hadtörténész. Ami nem akadályozza a közpénzből fenntartott Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnokának tudományos helyettesét, Dr. Hermann Róbertet abban, hogy kollégája állításának érdemi cáfolata nélkül, két évtizeddel később is fennen hirdesse: *Márpedig, 1849-ben nem vittek hadifoglyokat Oroszországba!*

19. Fogorvos is igazolja

Fogorvos is igazolta, hogy Barguzinban Petőfi Sándor hamvai kerültek elő.

A Kardos Lajos engedélyével készítettett hajszálpontos barguzini koponyamásolat további kutatásainkat nagymértékben segítette. Megvizsgálta azt Dr. K. Sz. fiatal fogorvos is, aki következtetéseit a második *Petőfi Sándor hamvainak elhozása végett* értekezleten ismertette. Végső következtetése így hangzott: „Fogászati vizsgálódás alapján megalapozottan állítható, hogy Barguzinban Petőfi Sándor hamvai kerültek elő.” Miután az értekezletről korábban kellett távoznia, elmaradt dolgozata írásos változatának bekérése. Ezt követően FS hiába próbálta őt telefonon elérni, hívásait nem fogadták, mígnem egy alkalommal egy idegen készülékkel próbált szerencsét. És láss csodát, a túloldalon a fiatal fogorvos jelentkezett. Kissé zavartan, de arra kérte FS-t, hogy soha ne keresse a jövőben, és dolgozatát se kérje. Az történt ugyanis, hogy súlyosan megfenyegették, és kilátásába helyezték, hogy fogorvosi pályája idejekorán véget ér, ha nem hagy fel a Petőfi-kutatással... Történik mindez 2015-ben, Magyarországon.

20. Dr. Szabó Géza beismerése – A barguzini hajtincs sorsa

Már első Petőfi-értekezletünkön kiderült, hogy Morvai Ferenc barguzini főrégésze titkon az MTA-nak dolgozott.

Amint azt fennebb jeleztük, 2013. február 16-án az első *Petőfi Sándor hamvainak elhozása végett* című értekezlet kis híján botrányba fulladt. Az értekezleten vetített képes előadást tartott Dr. Szabó Géza régész is, aki 1989-ben, a Barguzinban zajló sírfeltárást vezette, majd 1990 januárjában Morvai Ferenc oldalán részt vett Moszkvában a Szovjet Tudományos Akadémián tartott tanácskozáson, amelyen az MTA megbízott antropológusai első ízben vizsgálták meg a Barguzinban feltárt, *Petőfi Sándornak* tulajdonított csontvázat. Amikor Dr. Szabó Géza régész előadása elkezdődött, Kéri Edit előrejött, letette az előadó orra elé magnóját, és leült az első sorok egyikébe. Míg az előadás zajlott, Edit néni az ő ismert, élesen rikácsoló hangján időnként bekiáltotta: „Hova tetted a hajtincset?!” Amikor bekiabálása PM ülésvezető csitító kérése ellenére percnként elhangzott, és ennek következtében az előadás teljesen ellehetetlenült, FS megragadta Edit néni magnóját, és kirohant vele a teremből. Edit néni pedig utána, az élelmes ajtónállók pedig bezárták az ajtót, és Dr. Szabó Géza végre folytathatta... Igen ám, de a hallottak, és Dr. Szabó Géza látható zavara felkeltették Morvai Ferenc érdeklődését. Kéri Edit után Morvai Ferenc is megkérdezte tőle, igaz-e egy, az értekezlet előtt pár nappal előkerült régebbi Szabó Géza-interjú állítása, miszerint ő Moszkvában az MTA nevében volt jelen? A régész a terem döbbszent csendjében elismerte: *Igen, az MTA elnökének felkérésére utaztam Moszkvába* – mondta. *Az én pénzemen?!* – kérdezte tőle hüledezve Morvai Ferenc, aki ezt most, 23 év múltán tudta meg. Ezek után Morvai Ferenc megkérdezte Dr. Szabó Gézától, hogy hová lett a barguzini feltárással a koponya alatt talált haj? A régész kitérő választ adott: „Annak idején én mindenhol szerves anyag mintát hoztam el, és ezeket megvizsgáltattam laboratóriumokban.” Morvai, aki erről is 23 év múltán értesült, nem tágított, és nyomatékkal szólva megismételte kérdését: „Hová tűnt a haj?” Dr. Szabó Géza válasza: „A vizsgálatok alapján nem volt haj.” Mint az értekezlet utáni beszélgetésekből kiderült, Morvai Ferenc azért lepődött annyira meg annak hallatán, hogy az általa fizetett és vezetett expedíció során feltárt sírból az ő tudta nélkül, számára ismeretlen laboratóriumokba küldtek mintákat, mert a barguzini expedíció több tagja arra gyanakszik, hogy feltáráskor a koponya alatt talált, majd onnan eltűnt haj az akadémia birtokába került, ahol összehasonlították a Szendrey Júlia hagyatékában megmaradt *Petőfi-hajtincsel*, és már 1989-ben pontosan tudták, hogy „a barguzini 7-es sírból igenis *Petőfi Sándor* földi

maradványai kerültek elő”. Tény, hogy ez a hajtincsés részlet a harminchárom éve temetetlenül heverő *Petőfi*-hamvak szempontjából kiemelkedő jelentőségű. Istennek hála, a teljes *Kéri Edit-Morvai Ferenc-Szabó Géza* jelenetet vágatlan videófelvétel őrzi...

21. Dr. Matolcsi János moszkvai levelei

Tudomást szereztünk a Magyar Mezőgazdasági Minisztérium alapító igazgatójának titkos szovjetunióbeli küldetéséről és onnan küldött jelentéseiről, amelyekből az MTA már húsz évvel a MEGAMORV-expedíció előtt pontosan értesült *Petőfi Sándor* barguzini életszakaszáról.

A Bélyben tartott, harmadik *Petőfi*-értekezlet legsúlyosabb bizonyítékokat szolgáltató előadását *Borsche Antónia* tartotta, aki a hatvanas évek végén és a hetvenes évek elején a moszkvai magyar nagykövetségen dolgozott. A fiatalasszony kisfiúkkal követte férjét, aki 1966-ban Magyarországról másodmagával nyert felvételt a moszkvai *Malinovszki Páncélos Akadémia Jármű-Gépészmérnöki* karára, ahol ötéves tanulmányok után, 1971-ben szerzett diplomát. Antóniát ebben a minőségében alkalmazták Magyarország Nagykövetségén, ahol titkársági feladatokat látott el. *Borsche Antónia* elmondta, hogy saját kezűleg gépelte, majd postázta diplomáciai futárpostával a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) címére *Dr. Matolcsi János* jelentéseit. Ezekben a professzor arról számolt be, két évtizeddel a Morvai-expedíció előtt, hogy megtalálta *Petőfi Sándor* nyomait Barguzinban, és ott született fiának anyakönyvi kivonatát is. *Dr. Matolcsi János* 1956-ban mezőgazdasági miniszterként tagja volt a második *Nagy Imre* kormánynak. Megúsza a szabadságharc leverését, és tudományos kutató, majd a Mezőgazdasági Múzeum igazgatója lett. Ma már nem él. A Szovjetunióban tett kutatóútját homály fedi, illetve csakis annak állattenyésztési vonatkozású részletei ismertek.

Borsche Antónia meggyőződéssel állítja, hogy az általa gépelt Matolcsi-jelentések adatai teljes körűen megegyeznek azokkal, amelyek két évtizeddel később a Morvai-expedíció következtében váltak ismertté. Történt tehát mindez két évtizeddel a MEGAMORV-expedíció létrejötte előtt... *Borsche Antónia* vallomását a *Matolcsi*-levelekről mindenben igazolja férjeura *Borsche Károly ezredes*, aki a kilencvenes években ment nyugdíjba, a Honvédelmi és a Külügyminisztérium kettős alárendeltségében működő *Haderőcsökkentési Információs és Ellenőrző Központ* helyettes parancsnokaként.

22. Id. Szűcs Ferencék csodás szabadulása és „talizmánjuk” kései megfejtése

Segítettünk a Hevesen élő *Szűcs Feri bácsinak* édesapja igazát bebizonyítani, és eközben egy újabb bizonyítékát találtuk annak, hogy Barguzinban valóban *Petőfi Sándor* hamvait tárták fel.

Az első világháború harcaiban fogságba esett *id. Szűcs Ferenc* társával, a csíki *Dorcsák Istvánnal* hosszú évek szibériai raboskodása után szánta rá magát a szökésre. Igen ám, de az óceánpart, ahol hajóra akartak szállni, még akkora távolságra volt, hogy azt a transzszibériai gőzös is csak hetek alatt futotta be. A végeláthatatlan rengeteg közepén egy falura bukkantak, ahol a két menekülő honvéd magyarosan hangzó szavakra figyelt fel. Az általuk megszólított személyről, aki azonnal házába fogadta őket, hamar kiderült, hogy nagyapja Szibériába hurcolt 1848-as magyar hadifogoly volt. Neve pedig *Alexander Petrovics* magyar költő... Miután vendégei megpihentek, útjuk folytatása előtt bőséges étellel látta el őket, és sokatmondó nyomatékkal átadott nekik egy különleges nyakláncot, arra biztatva őket, hogy azt mutassák be a hajó kapitányának, mert annak láttán minden bizonnal a fedélzetre engedi őket. A „talizmán” valóban szerencsét hozott. *Id. Szűcs Ferencék* csodás körülmények között szabadultak, és épen hazatértek.

Iff. Szűcs Ferenc – akit mi agg korában ismertünk meg, és akit *Feri bácsiként* szólítottunk – egész életében várt édesapja igazának bebizonyítására, hogy ő első világháborús hadifogolyként *Petőfi Sándor* leszármazottainak családjánál „vendégeskedett” Szibériában. Édesapja nemcsak a vonat vagonjait elbíró Bajkál-tó jegéről, az elképzelhetetlen távolságokról és a harcokról mesélt, hanem arról is, hogy amikor *Alexander Petrovics* meghalt, a barguzini pópa nem engedte eltemetni, ezért kellett őt egy friss sírba, azt újra megbontva, koporsó nélkül, lopva eltemetni.

De *Feri bácsinak* nem volt szerencséje: az iskolában nyaklevesel fenyegetőzött a levanteoktató, ha emlegetni merte, és felnőtt korában sem tudta meggyőzni a hitetlen hivatalosságokat, hogy *Petőfi Sándor* nem halhatott meg a segesvári csatában, mert szibériai fagyos földben alussza örök álmát. Hiába jöttek hírek

a sírfeltárásról 1989 után, nem volt, aki meghallgassa az édesapa történetét a mindent bizonyítani vélt láncról, amivel az Európába induló hajóra felszállhattak. Még a *Morvai Ferenc*nek küldött üzenetre sem jött válasz... Aztán sikerült a csel: két levelet adott fel a *Szabad Föld* szerkesztőségébe *Borzák Tibornak*, és az egyik megérkezett. Következett az újsághír és a Magyarok Világszövetsége kíséretében eljött a hevesi, virágok övezte házába *Alekszej Tyivanyenko*, aki megfejtette az *id. Szűcs Ferenc*ék csodás szabadulását lehetővé tevő „talizánt”: az egy Oroszországban használt, hivatalos, polgári bírói lánc volt, amelynek puszta bemutatása is tiszteletet parancsolt. És eljött a bizonyosság is: igazat mondott az édesapa, mert 133 év múltán a barguzini öreg temetőben találták meg azt a koporsó nélküli csontvázat, amely *Petőfi Sándoré*. *Feri bácsi* 95 éves korában megnyugodva tért meg Teremtőjéhez 2019-ben.

23. Prof. Dr. Szuromi Lajos rehabilitálása és az általunk feltárt orosz nyelvű Júlia-vers

Érdemeit elismerve, és különös tekintettel tragikus sorsára, A Magyar Nemzetért Ezüstéremmel tüntettük ki – posztumusz – a verstan kiváló debreceni professzorát, Dr. Szuromi Lajost.

Balogh Ernő, a *Kritika* főszerkesztője felkérte volt tanárát, a debreceni egyetem verstan professzorát, az MTA doktorát, *Szuromi Lajost*, hogy vizsgálná meg azt a két orosz nyelvű verset – *Álmok (Mecstü)*, illetve *Szomorú volt az életem (Pecsaina maja zszizny búlá)* – amelyeket a *Bajkál* című burját folyóirat 1987 elején közölt *A.V. Gurevics* 1928-as gyűjtése nyomán, további vizsgálatra ajánlva, a barguzini *Petőfi*-legenda miatt. A professzor, feleségével *Együd Évával*, aki középiskolai orosz tanár volt, lelkiismeretes és alapos munkát végzett, és megdöbbentő felismerésre jutott, amiről tanulmányában így ír: „Amikor e két költeményt – elég alapos elemzést követően – *Petőfi* verseivel vettem egybe, megrendült a velő agyamban. Számomra valószínűbbé vált a fogoly *Petőfi* legendája, mint az a különben természetes feltevés, hogy ál-*Petőfi* írta a verseket.” Ezt követően részletesen kifejti érveit.

Különösen szembevetendő az *Álmok* című orosz vers és a *Petőfi Sándor* költészetének ismert darabja, *Véres napokról álmodom...* (1846. november 6.) tartalmi hasonlósága, formai azonossága.

„Az ismeretlen szerzőnek ismernie kellett a *Véres napokról álmodom...* című *Petőfi*-verset. A sorok száma, a strófák mérete, száma, a jambusi metrum, az ebben meghúzódó, szólam vezette tagolás, a *Petőfi* költészetében spontán működő bimetrizálás, a 8/9-es periódus – így együtt hibátlan orosz nyelvi visszaadásban a tudományos mélységű elemzést is képes lenyűgözni. *Petőfi*től mindez természetes volna, egy imitátortól csak szolgai másolás esetén képzelhető el. De az bizonyos, hogy a reálisan föltelelhető ál-*Petőfi* sem volt közönséges utánzó, bravúros változatokkal kezeli például a motívumkincset. Nem másol, nem fordít, amit végez: adaptációnál is több. Látványos formai változtatása a félrím keresztrímmé alakítása, de e mögött stabil iskolázottságra visszavezethető szándékot nevezhetünk meg, formai nyomatékosítását a tartalminak, az álmaiban megcsalatott kínok keresztrjét hordozza. Ahogyan a szintén keresztrímes *Szomorú volt az életem* ki is mondja.

Mégis, mégis: az *Álmok* közvetlen követője a *Véres napokról álmodom...* című versnek. Ál-*Petőfi*nek hogyan jutott volna eszébe 8/9-es jambusi periódusokban írni verset *Petőfi*ről, amikor a költőnek összesen egy ilyen verse van, a *Véres napokról álmodom...*? Annak esélye, hogy szándékosan ilyen verselési kuriozitást keresett megszállott célja érdekében, egyénitőt, költőtársakat lépre csalni képeset, átlag műveltségű olvasók számára teljesen közömbösét – számunkra semmi” – írja tanulmányában *Szuromi* professzor. Záró érvelése pedig így hangzik: „A két orosz nyelvű vers pusztán verselési technikája által is közvetlenül *Petőfi* saját alkotásainak minősíthető. A természetes logika elemi konzekvenciája ez. A verseken belül minden megfigyelés e föltevést támogatja, ebből pedig következik a tapasztalati tény: semmi sem vonja kétségbe... Ha nem *Petőfi* írta e költeményeket, írhatta őket más?”

A *Szuromi*-tanulmányt megrendelő tanítvány, *Balogh Ernő*, a *Kritika* főszerkesztője, miután megismerte azt, nem tartott többé igényt rá, nem közölte. Az eljárásba *Dr. Szuromi Lajos* professzor belerendült és búskomor lett. Visszavonultan, betegen élte le élete utolsó szakaszát. A Magyarok Világszövetsége azzal, hogy posztumusz kitüntette őt, méltányosságot gyakorolt, és egyben lesújtó ítéletet mondott mindazoknak az eljárásáról, akik semmibe vették a nagy irodalomtudós felelősségteljes és alázatos feltáró munkáját. Bár nem kötődik *Dr. Szuromi Lajos* munkásságához, mégis ide tartozik az az orosz nyelvű *Júlia*-vers, amelyet bizottságunk tagja *A. V. Tyivanyenko* talált meg 2013. április 2-án, és amelyet *PM* pár hét múlva ismertetett Nagyváradon a *Varadinum* keretében, a prágai *Csémy Miklós* fordításában. A kétszakaszos vers, túl azon, hogy *Szerelmem, Júlia*-ként szólítja meg címzettjét, benne minden kétséget kizáróan megjelennek *Petőfi Sándor* egyik legismertebb versének – *Szabadság, szerelem! / E kettő kell nekem. / Szerelmemért*

feláldozom/ Az életet,/ Szabadságért feláldozom/ Szerelmemet – vezérmotívumai, de már múlt időben, ekként: *Halálom árán is újra kész vagyok,/ Kivívni halhatatlan szerelmedet./ Sebzett szívvel rohantam, vérezőn,/ S a szabadságért elvesztettelek.* A verset később újrarendezte bizottságunk tagja, a kárpátaljai, de már Magyarországon élő *Dalmay Árpád* is, aki arra a megdöbbentő eredményre jutott, hogy az orosz nyelvű *Júlia*-vers első szakasza szinte szóról szóra megegyezik *Petőfi Sándor Erdélyben* című 1846. október 26-án, Koltón írt versének első szakaszával, amely verset *Dalmay* a fordítás készítésekor nem ismert...

24. Armando Lucifero – Petőfi Sándor Szibériában

***Armando Lucifero Petőfi Sándor Szibériában* című, eredetileg olaszul írt, de magyarul is megjelent könyvét lefordítottuk orosz nyelvre, és megvizsgáltattuk bizottságunk tagjával, Alekszej Tyivanyenkoval.**

1999-ben jelent meg az Eötvös József Könyvkiadó gondozásában a *Petőfi Sándor Szibériában* című kétnyelvű könyv. A szerzője egy rejtélyes nevű olasz, *Armando Lucifero* (1855 – 1933), aki állítólag huszonvalahány évesen vetette papírra a cantátát. A kéziratot *Habay Miklós* hozta magával Olaszországból, és azt *Hárs Ernő* fordította magyarra. A kötet gyanúsán hamar elfogyott a könyvesboltok polcáról, aminek a kiadó szerint a csekély érdeklődés volt az oka. (Néhány példány még ma is a bélyi székhelyű *Petőfi Sándor Intézet*nél található.) A mű sok kérdőjelet vet fel az olvasóban. Először is azt, hogy honnan ismerte a fiatal olasz szerző a *Petőfi*-életút annyi finom árnyalatát, ahány az olvasó elé tárul. A diákévek megpróbáltatásai, a családi viszonyok és a költői sikerek, a barátok megannyi részletei jelennek meg a könyvben, hogy az egy magyar életrajzkutatónak is becsületére válna. Továbbá ott vannak a forradalom történései, nagyrészt pontos elemzéssel és a szabadságharc csatái, amelyeket nehezen ismerhetett egy olasz vidéki fiatalember. A szabadvers-formában írt költemény is több hasonlóságot mutat *Petőfi Sándor* verselési technikájával, főleg az *Apostol* képei tűnnek fel az olvasó előtt. Amikor *Alekszej Tyivanyenko* kívánságára orosz nyelvre fordítottuk a *Lucifero*-szöveget, Ő határozottan állította, hogy ezt csak *Petőfi Sándor* írhatta... Hogy vajon szibériai tartózkodása alatt írta a költő, és valamelyik olasz rabtársa hozta Európába a szöveget? – ki tudja? De, hogy ennek a műnek az elemzésével is adós maradt a magyar „tudományosság”, az bizony állítható.

25. Józsa István és a kolozsvári egyetem

2019-ben áttörést értünk el: *Petőfi Sándor Szibériába* történt elhurcolásáról egyetemi irodalmi tanszéken értekeztek. Igaz, nem Budapesten, hanem Kolozsváron...

Józsa István, a kolozsvári egyetem magyar irodalom szakán tanít. Már a 2010-es évek derekán megkereste az MVSZ *Petőfi Sándor Bizottságát*, és anyagokat kért, amelyek *Petőfi Sándor Szibériába* történt elhurcolását bizonyítják, illetve valószínűsítik. Az érdeklődés együttműködéssé fejlődött, és 2019-ben *Józsa István* meghívta bizottságunkat, hogy tartanánk egy előadást a magyar irodalom karon az érdeklődő diákoknak és tanároknak. A meghívásnak *Fuksz Sándor* és *Kiss Endre József* tett eleget. Ezzel egy igen lényeges áttörés következett be a *Petőfi*-ügyben. Sikerült az addig tabuként kezelt témát az egyetemi világban hivatalosan is beszéd tárgyává tennünk.

A szimbolikus jelentőségén túl, a kolozsvári egyetemi előadásnak gyakorlati haszna is volt. Az érdeklődő diákok és tanáraik megvizsgálták *Dr. Szuromi Lajos*, a verstan híres professzora tanulmányát, a két orosz nyelvű, *Petőfi Sándornak* tulajdonított versről, és megerősítették annak következtetését: a verseket minden bizonnyal maga *Petőfi Sándor* írhatta.

26. Budunov és a barguzini Petőfi-múzeum

Lefordítottuk *Leonyid Petrovics Budunov* könyvét, melynek címe *Petőfi Sándor – Új történetek*, és jelentős anyagi támogatást adtunk neki, amivel *Barguzinban* létrehozta a *Petőfi Sándor Múzeumot*.

A barguzini biológianár imádta a természetet fényképezni. Ezért kérték őt fel a helybéli elöljárók, hogy vegyen részt a sírfeltáráson, és dokumentáljon fényképpel minden mozzanatot. Így emlékezik erre könyvében: „1989. július 15-én megkezdődtek az ásatások a temetőben, s én nemcsak fényképeztem minden részletet, hanem nagy érdeklődéssel figyeltem az eseményeket, amelyek napról napra egyre izgalmasabbak és rejtélyesebbek voltak. Mindent lefényképeztem, minden momentumot, minden apróságot, éjszakánként előhívtam az aznapi felvételeket. A fotólaboratóriumom otthon, az egyik hálószobánkban volt, nagyméretű és rengeteg fényképet készítettem. A feleségem, amikor reggel felébredt, láthatta munkám eredményeit:

koponyák és csontvázak, ismeretlen emberek fényképeinek garmadát. A fényképeket a legkülönbözőbb helyekre akasztottam ki száradni. Reggel a képeket kiraktam a régi temető kerítésére, oda, ahol a feltárások folytak. Egy sajtóságos kiállítás és beszámoló volt ez.”

Leonyid Budunov a szovjet haditengerészetnél teljesítette hosszú éveket tartó kötelező katonai szolgálatát. Az itt szerzett kitartással, elszántsággal és türelemmel követi napjainkig aktívan a Petőfi-ügy minden fejleményét. A *Petőfi*-leszármazottak burját ágának felfedezése is az ő nevéhez fűződik.

27. A dr. Feri Sándor-interjú és a Szibériából hazakerült agg *Petőfi*-unokatestvér

***Fuksz Sándor* megszerezte a soha nyilvánosságra nem hozott dr. *Feri Sándor*-interjú szövegét, amelynek elkészülte után pár héttel az interjúalany meghalt. Az interjúból döbbenetes dolgok derülnek ki.**

Már *Borzák Tibor* is ír erről. (Borzák Tibor: P. S. 180. oldal). A *FS* által megszerzett interjú szövege teljes mértékben alátámasztja állítását. Dr. *Feri Sándor* hadifogsága alatt valóban találkozott egy 1849-ben elhurcolt aggastyánnal, és valóban segített neki a Nemzetközi Vöröskereszt által hazatérni. A hazatérő agg fogoly pedig *Petőfi Sándor* unokatestvére volt.

Bárki legendának nevezhetné dr. *Feri Sándor* történetét, őt magát – hermannróberti fogalomhasználattal – pedig bizonyára „szélhámosnak”. Igen ám, de dr. *Feri Sándor* szavahihetőségét elég nehéz megkérdőjelezni. Az első világháború alatt korán orosz fogságba esett, és megismerkedett *V. I. Leninnel*. Jogvégzett, hithű kommunista lett, aki 1945-től a Legfelsőbb Bíróság bírása volt, mindaddig, amíg le nem mondott e tisztről, mert nem vállalta a vérbíró szerepét '56-os szabadságharcosok ügyében. A hadifogsága alatt történeteket pedig egy nagyinterjú keretében 1986-ban mondta mikrofonba. Az interjú tudunkkal soha sem került adásba, dr. *Feri Sándor* pedig nem sokkal utána távozott az élők sorából.

28. Oroszország Igazságügyi Minisztériuma megszólal

A *Petőfi*-kérdés napirenden tartásával elértük, hogy az Orosz Föderáció Igazságügyi Minisztériumának honlapján immár hatodik éve szerepeljen, hogy *Petőfi Sándort* fogolyként Szibériába hurcolták. Erről a híradás bizottságunk tagja, *A. V. Tyivanyenko* magyar nyelvű könyvének bemutatásán történt, 2016. június 16-án.

*„A könyv részletesen ismerteti *Petőfi Sándor* szibériai életrésztét, és egy olyan információt közöl, amely minden valószínűség szerint új fejezetet nyit a magyar állam és szakosított intézményeinek életében. Legalábbis a *Petőfi Sándor* életének és halálának kutatásáért felelős intézmények, valamint a magyar hadifoglyok sorsának követéséért, emléküik ápolásáért közpénzből fenntartott állami intézmények életében”* – írtuk akkor.

A. V. Tyivanyenko könyvében közli az Orosz Föderáció Igazságügyi Minisztériuma hivatalos honlapjának (www.minjust.ru) azon világhálós címét, amelyen a Bajkálon túli területek büntetés-végrehajtási intézeteinek történetét ismertetik, és ahol tételesen ez az állítás szerepel: 1849-ben deportáltak magyar szabadságharcosokat Szibériába, és közöttük volt a neves magyar költő, *Petőfi Sándor* is. Az ott olvasható tanulmány címe: *История пенитенциарной системы тесно связана с Забайкальем (A Bajkálon túli terület büntetés-végrehajtási rendszer története)*. A magyar „tudományosságot” súlyos kihívás elé állító mondat, pedig ez: *„В 1826 году в Забайкалье прибыли декабристы, положившие начало почти столетней истории политической каторги. Вскоре за ними последовали участники польского национально-освободительного движения, борцы за свободу Венгрии (в Баргузин был сослан известный венгерский поэт Ш. Петефи), а позже петрашевцы, революционеры-демократы, народники, представители различных социалистических партий.”* Magyarul: *„1826-ban érkeztek a Bajkálon túli területre a dekabristák, és ezzel kezdődött a politikai büntetőtáborok évszázados története. Hamarosan következtek a lengyel nemzeti felszabadító mozgalom résztvevői, a magyar szabadságharcosok (Barguzinba száműzték az ismert magyar költőt *Petőfi S.*-t), és később Petrasovszky követői, forradalmi demokraták, populisták, a különböző szocialista pártok képviselői.”*

Az orosz igazságügyi minisztérium honlapján olvasható közlés máig nem hatotta meg Magyarországon sem a tudomány, sem a politikum világát.

29. Utolsó szög a *hermannróberti „tudományosság”* koporsójában

Oroszországi levéltári bizonyítékát hoztuk annak, hogy 1849-ben az oroszok igenis hurcoltak el hadifoglyokat Magyarországról, és ezzel végképp megdöntöttük *Hermann Róbert* dogmáját.

Egy évvel az MVSZ küldöttségének szibériai útja után, 2018 júliusában *FS* ismét Szibériába utazott, ahová elkísérte őt *dr. Pócs Alfréd*, az MVSZ küldötte. *FS* találkozott bizottságunk burjátországi tagjával, *A. V. Tyivanyenkoval*, aki átadta legújabb kutatási eredményét, amelyet *FS* és *PM* ismertetet *Petőfi Sándor* segesvári eltűnésének 169. évfordulóján, 2018. július 31-én. A négyoldalas orosz levéltári iratot átadtuk a sajtó megjelent képviselőinek. Ezen egy hadifogoly-összeírás található, mely az 1867-1868 évi állapotot tükrözi. Szibéria hat különböző fogolytáborában összesen 309 foglyot számláltak, és közülük 218-an osztrák alattvalók. Ahhoz nem fér kétség, hogy az Ausztriát két évtizeddel korábban egy hatalmas katonai intervencióval megsegítő cári Oroszország semmiképpen nem hurcolhatott el lojalis osztrák alattvalókat, hanem csakis a magyar szabadságharcosokat. Mint tudjuk, 1849-1867 között a magyar államiság megszűnt létezni. Ismerve a kegyetlen szibériai viszonyokat, ha két évtizeddel elhurcoltatásuk után még több mint kétszáz foglyot életben találnak, akkor megalapozott az az állítás, hogy eredetileg több ezer honvédet és civilt hurcoltak el az orosz cári csapatok.

Ha a Tuvalu szigetvilágnak a honlapján lenne egy ilyen információ, akkor is utána kéne néznie a magyar tudománynak. De ha Oroszországból jön az információ, amely nagyhatalom, amellyel Magyarország élénk, magas szintű kapcsolatot tart fenn, és mégis úgy tesznek mintha mi sem történt volna, az vérlázító – mondta a sajtótájékoztatón az MVSZ elnöke.

218 élő osztrák alattvaló hadifogoly Szibériában két évtizeddel az 1848-49-es szabadságharc Oroszország általi vérbe fojtása után...?! – Ez nem egy tétel egy *Hermann Róbert* számára, ez egy *quantité négligeable*...

30. Ellátogattunk a barguzini temetőbe, felkutattuk a burját rokonokat

2017-ben érkezett az ideje annak, hogy a Magyarok Világszövetségének küldöttsége elzarándokoljon *Petőfi Sándor* barguzini sírjához, kapcsolatba lépjen a költő ott élő leszármazottaival.

FS szervezésében, *PM* vezetésével nyolctagú küldöttség utazott júliusban Burjátországba. Az MVSZ nyolcfős küldöttsége – amelynek tagjai voltak még: *Bottyán Zoltán*, az MVSZ elnökhelyettese, *Drábik János*, az MVSZ Stratégiai Bizottságának elnöke, a Trianon Társaság elnöke, *Borsos Lajos* és *Zombory István*, az MVSZ Elnökségének tagjai, *Trembeczki Gyula*, az MVSZ Felügyelő Bizottságának tagja, *Izsovszky Zita* tolmács – két hétig tartózkodott Szibériában, Burjátország területén. *Dzsingisz kán* szülőföldjén, Kurumkan tartományban megtapasztaltuk a magyarokkal magukat rokon népek valló burjátok rokonszenvét és ragaszkodását, és megerősödtünk meggyőződésünkben, hogy *Petőfi Sándort* a cári orosz seregek 1849-ben, a fehéregyházi csata után Szibériába hurcolták, ahol még hét évig élt, és 1856-ban, 33 éves korában hunyt el. Küldöttségünk elhelyezte a kegyelet virágait és a haza földjét *Petőfi Sándor* barguzini sírján.

Küldöttségünk tagjai: *Patrubány Miklós*, az MVSZ elnöke, *Fuksz Sándor*, az MVSZ *Petőfi Sándor* Bizottságának vezetője, az út magyarországi szervezője és főszponzora:

Utunk legfontosabb eseményei, tanulságai:

1./ Szoros kapcsolatba léptünk, és együttműködési megállapodást kötöttünk *Petőfi Sándor* burját ági népes rokonságával. Közülük többen jelentős állami, egyetemi tisztséget viselnek. Közülük megemlítjük *Cidip Dorzsiev* és *Dorzsi Csimitov* egyetemi professzorokat.

2./ Meglátogattuk a Szibériában elhunyt honvédek tízezreinek rabtáborait, csatateret, vértanúságuk helyszínét. Ezeken a helyeken korábban soha nem járt magyar küldöttség. Sorsuk feltárása a magyar történettudomány halasztást nem tűrő adóssága. A Szibériában hősi halált halt honvédek tízezreinek emlékére soha, senki nem gyűjtött még egy szál gyertyát.

3./ Jóllehet Szibériában a *Petőfi*-kérdést a tudomány lezártnak tekintette, ottjártunkkor – vélhetően Magyarországról szítva – hevesen fellángolt a vita. A kérdéssel egész Oroszországban sugárzott tévéműsorok is foglalkoztak. Számottevő erejű a *Petőfi* szibériai elhurcoltatását tagadó tábor. Küldöttségünket hivatalos – bár nem állami – küldöttségnek tekintették. Repülőtéri ünnepélyes fogadtatásban volt részünk, és elutazáskor kikísérte a repülőtérre küldöttségünket Burjátország államelnökének kabinetfőnöke. A magyarságnak feltétlenül oda kell figyelnie erre a kis lélekszámú népre, a burját-mongolokra, akik egyértelműen hunnak és a magyarok rokonainak vallják magukat, és akikhez egy

félremagyarázhatatlan, az oroszok számára teljesen ismeretlen, sok ezer éves kulturális marker fűz minket – a csöröge.

4./ *Gyertyagyújtás.* A Szibériában elhunyt honvédek tízezreinek emléke, és különösen az a tény, hogy Őértük senki sem gyújtott egy szál gyertyát, mély benyomást tett a küldöttség tagjaira. Ennek következtében megszületett az elhatározás, hogy az MVSZ Petőfi Sándor Bizottsága 2017 őszén felhívással fordul a magyar nemzethez, hogy halottak napján ki-ki gyújtson egy szál gyertyát a honvédekért, akik a hazától távol rabságban, vagy szabadulásukat várva hunytak el. A felhívás megszületett, és sok helyen akadtak követői. Egerben közös gyertyagyújtásra és megemlékezésre került sor.

5./ *A monumentális székelykapu.* A Burjátországba tervezett monumentális székelykapu még abban az évben elkészült. Átmenetileg Szabadszálláson állítottuk fel a székelyföldi Gelencén, *Both László* által faragott kaput, amelynek tematikus kaputükréit *Égerházi László* zempléni szobrászművész alkotta meg. Itt immár öt évig állt a kapu, és várja az ukrainai harcok befejezését, azért hogy kitelepítődjék külhonba, amikor képletesen ívet húz majd *Petőfi Sándor* tényleges születési helye – Szabadszállás –, és tényleges temetési helye – Barguzin – között.

31. Megjelöltük *Petőfi Sándor* méltó sírhelyét

Segesvári eltűnésének 165. évfordulóján ünnepélyes körülmények között Budapesten, a Hősök terén, az *Ismeretlen Hős* szimbolikus sírjában jelöltük azt a helyet, amely méltó lenne *Petőfi Sándor* hamvainak befogadására a nemzeti kegyelet megadásakor

Amint azt fennebb jeleztük, 2014 elején az MTA és a magyar állam további fontos intézményeinek „érzékenyítésére” egy *Petőfi*-ereklye eltemetését terveztük segesvári eltűnésének 165. évfordulóján. Később elvetettük a gondolatot, mert megbizonyosodtunk róla, hogy a protestáns világban egy elhunyt személy valamely test-ereklyéjének távolról sincs olyan jelentősége, sem megbecsültsége, mint a katolikusok körében. Ezért valamely szimbolikus cselekmény mellett döntöttünk. Eldöntöttük, hogy jelöljük *Petőfi Sándor* hamvainak méltó nyughelyét. Elemzéseink arra a következtetésre vezettek, hogy a *Hősök terén*, az *Ismeretlen Hős* szimbolikus sírja a legméltóbb hely, ahol *Petőfi Sándor* őrnagy hamvainak nyugodniuk kell. Ez az ország legfőbb tere, ahol zarándokok milliói róhatják majd le kegyeletüket a nemzet nagy fia előtt. Elhatároztuk, hogy a segesvári csata 165. évfordulóján a Hősök terén egy nagyszabású, *Petőfi a segesvári csatában NEM HALT MEG!* című rendezvény keretében jelöljük meg a helyet.

Amint szándékunk híre kiszivárgott, soha nem látott támadássorozat kereszttüzebe kerültünk. *Bunyevác Zsuzsa* a világhálón (hunhir.hu) támadt ránk valótlanúságoktól hemzsegő cikksorozattal, követte őt a *Vona Gábor* vezette Jobbik szócsöve, a *Barikád*. A Marosvásárhelyen megjelenő *Népújságban* pedig *Sebestyén (Spielmann) Mihály* esett nekünk. A magyarországi sajtóetika báját a *Bencsik András* főszerkesztette Magyar Demokrata mutatta be: miután lehozta *Kiszely István* özvegyének, *Hankó Ildikónak* az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságát és annak vezetőit rágalmazó írását, megtagadta az arra adott válaszuk közlését. Július 31-én, a 165. évfordulón tervezett rendezvényünket mégis megtartottuk. A felvidéki *Dráfi Mátyás* rendezésében bemutattak egy történelmi színt *Petőfi* életének letagadott részleteiről, amelyben külön jelenetben volt látható az elesett, de még élő *Petőfi Sándornak* a csataterőről való kimenekítése úgy, ahogy azt *Franz Fidler – Bem* felderítőtisztje, aki oláh paraszti gúnyába álcázva közlőrel követte a csatát, és aki két segédjével maga mentette ki a súlyosan sebesült költőt – később naplójában meg is örökítette. Fellépett a *Kormoránból* kivált *Örökség* zenekar. Beszédet *Drábik János: Az igazság fontosabb a hasznos mítosznál és a szép legendánál*, *Kiss Endre József: Kegyeletadás Petőfi Sándor hamvainak*, *Fuksz Sándor: Segíts, hogy lemoszuk a gyalázatot és Patrubány Miklós: Itt nyugodjék Petőfi Sándor (1823-1856), a nemzet hőse* mondott.

„Add meg *Petőfi Sándornak* a végtisztességet, add meg neki a nemzet kegyeletét, oh ma élő magyar nemzedék, és véget ér az átok, mely Világost, Trianont, a kommunizmust és a globalizmust hozta Rád, és Áldás leszen életed – MAGYARORSZÁG! Áldás leszen életed – MAGYAR NEMZET!” – összegzett a Magyarok Világszövetségének elnöke. Ezt követően a szervezők sírkerezzel jelölték meg a magyar hősök szimbolikus sírját, mint *Petőfi Sándorhoz* egyedül méltó, és ezért meggyőződéssel ajánlott nyughelyet: *Itt nyugodjék Petőfi Sándor (1823-1856), a nemzet hőse*. A rendezvény teljes műsoráról DVD-t készítettünk.

32. Viaskodtunk *Kéri Edittel*

Amint azt tanulmányunk elején, a *Kiszely István* mellőzését taglaló fejezetben jeleztük, *Kéri Edittel* már az MVSZ Petőfi Sándor bizottságának megalakulásakor végzetesen megromlott a viszonyunk. Összeegyeztethetetlenül különbözött erkölcsi mércénk. Haragja elkísért bennünket haláláig. Rágalmazó, becsületsértő támadásait sokszor a maga nevében követte el. De ott láttuk stílusát, értesüléseit és az időzítésekben megnyilvánuló taktikai érzékét a 2014-ben minket ért tömény lejáratási kampány nem egy írásában. Mint jeleztük, tekintettel nő voltára, hajlott korára és nem utolsósorban tényfeltáró harcaiban szerzett érdemeire – perbe sohasem hívtuk. Nem így ő. *Kéri Edit* két nagy pert is folytatott ellenünk. Első pere, amit elvesztett, egy plágium-per volt. *Kéri Edit* azt állította, hogy az MVSZ Petőfi Sándor Bizottsága ténykedésének első éveiben kiadott kis ismeretterjesztő füzetünk – *Élt Szibériában* – az ő könyvének plagizálásával született volna, ami teljes képtelenség. A per során egyértelműen bebizonyítottuk, hogy a füzetünkben közölt minden egyes rész megtalálható volt a világhálón, ahonnan szerkesztőnk azokat vette. Az ügy pikantériáját az adta, hogy volt egy rész, amely szó szerint ugyanúgy jelent meg füzetünkben, mint *Kéri Edit* korábban megjelent könyvében. Ám megtaláltuk a világhálón azt a forrást, amellyel füzetünk vitatott része ugyancsak szó szerint egyezett, és amely *Kéri Edit* könyvénel korábban jelent meg. Vagyis: *Bagoly mondta a verébnek...*

Második pere az elsónél jóval bonyolultabb volt, és hosszú évekig el is húzódott. Történt 2015. február 7-én, a második *Petőfi Sándor hamvainak elhozása végett* értekezleten, hogy Ulan-Ude-ből a világhálón keresztül bekapcsolódott bizottságunk burjátországi tagja, *Alekszej Tyivanyenko* is. Oroszul beszélt, amit *Fuksz Sándor* fordított. A híres *Petőfi*-kutató professzor azzal a rossz hírrel szolgált, hogy megghiúsulni látszik a burját állami vezetők és a Burját Tudományos Akadémia budapesti útja, amellyel az MVSZ meghívásának kívántak eleget tenni. Okként annyit mondott, hogy *Kéri Edit* levelet írt volna Moszkvába, az orosz külügyminisztériumba, és óva intette őket az MVSZ-szel való együttműködéstől. *Kéri Edit* ezt becsületsértésként értelmezte, és kardoskodott amellett, hogy ő semmilyen levelet nem írt a moszkvai külügyminisztériumba. Amint a perben a bíróság által elrendelt hivatalos fordítás bebizonyította, *Fuksz Sándor* helyesen tolmácsolta *Alekszej Tyivanyenko* szavait. Az értekezletről az MVSZ Sajtószolgálat által kiadott közlemény is pontosan idézte a professzort. A per mégis elindult az MVSZ ellen, *Kéri Edit* jó hírnevének *híreszteléssel* történt megsértéséért. Hiába próbáltuk elérni, hogy a bíróság kérje ki az orosz külügyminisztériumtól a szóban forgó levelet, erre nem került sor. Ugyancsak hiába indítványoztuk, hogy *A. V. Tyivanyenko* kérje ki a burjátországi titkosszolgálattól, az MVSZ-szel való együttműködést megtiltó moszkvai ukázt, ez sem történt meg. Csak annyi derült ki, hogy *Kéri Edit* valóban írt *Navracsecs Tibornak* 2014-ben rövid ideig tartó külügyministersége idején egy levelet Petőfi-ügyben, de ez állítólag nem tartalmazott az MVSZ-re vonatkozó részeket, *Navracsecs Tibor* pedig már régen Brüsszelben ténykedett... Ekként pervesztesek lettünk. Bízunk benne, hogy egyszer, amikor mindkét országban feloldják ezen iratok titkosítását, a mi ügyünkben is kiderül a teljes igazság. Azt is reméljük, hogy akad majd valaki, aki feldolgozza *Kéri Edit* életművét, mert túl a nehezen elviselhető stílusán, szenvedélyes harcaival, irigylésre méltó logikájával és bámulatos emlékezőtehetségével a hajdani színésznő megkerülhetetlen szereplője a rendszerváltás utáni évtizedeknek. Amatőr történészként a magyar élet számtalan súlyos kérdését járta körül, és jutott senki más által nem dokumentált eredményekre, lett légyen az *Petőfi Sándor* eltitkolt életrajza, a 1956 *Véres Csütörtöke* máig meg nem büntetett tömeggyilkosainak megnevezése, vagy akár *Görgey*-nek az 1849-es orosz hadak vezetőjétől, *Paszkievics* hercegtől átvett, júdáspénzeket igazoló elismervényeinek megtalálása.

33. Ellenálltunk a kísértésnek

Túl a nehezen felderíthetően kirobbantott konfliktusokon, túl a minket ért alaptalan, méltánytalan és nem egyszer rágalmazó, becsületsértő írásokon, volt az eddig megtett utunknak még egy fontos akadály – a kísértés. Két ízben is komolyan megkísértettek bennünket. Mindkettő *Morvai Ferenc*hez köthető. Első megkísértésünk akkor történt, amikor felajánlotta, hogy átadja az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának a Barguzinban feltárt teljes *Petőfi*-csontvázat. Egy olyan társaságnak, mint amilyen a mi bizottságunk volt, és amelynek feltett szándéka addig meg nem állni, amíg *Petőfi Sándor* hamvait a nemzeti kegyelet megadásával el nem temetik, ez a felajánlás nagy kihívás volt. Sokan kapva-kaptak volna az alkalmon. Mi azonban kikötöttük, hogy csakis magas rangú, hivatalos embertani vizsgálattal igazolt csontvázat vagyunk hajlandóak átvenni. Pedig akkor még nem is tudtuk, nem is tudhattuk, hogy *Morvai Ferenc* nem volt birtokában a barguzini csontváznak, amint az évekkel később a *Morvai Ferenc* által rendezett ál-temetés

előzményei során bebizonyosodott. Igaz, *Morvai Ferenc* azt mondta, hogy a MEGAMORV Petőfi Bizottság tagjai szavazatukkal nem járultak hozzá a csontváz átadásához. De ismerve *Morvai* diktatórikus stílusát, amelytől bizottságának nem egy tagja félt, nem hihető, hogy szavazatuk akadályozta volna meg a csontváz átadását. Arra nem is jó gondolni, hogy mi lett volna az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának a sorsa, ha beleesik a csapdába, és átvesz olyan csontokat, amelyeknek semmi közük a Barguzinban feltárt hamvaikhoz. Az isteni kegyelem működött.

Második ízben akkor kísértettünk meg, amikor hatalmas nyomás nehezedett ránk *Morvai Ferenc* hívei részéről, hogy az MVSZ Petőfi Sándor Bizottsága vállalja a MEGAMORV Petőfi Bizottsággal a „Petőfi-hamvak” eltemetését 2015-ben. Kitartottunk meggyőződésünk és az igazság mellett. Nem engedtünk sem nyomásnak, sem kísértésnek. Ha engedtünk volna, akkor nem lenne erkölcsi alapunk ezt a tanulmányt megírni. Hálát adunk az Úrnak, hogy megtartott kegyeiben.

A „dálnak” még nincs vége, de *az idő igaz, 's eldöntötte ami nem az!* Üzenjük tehát minden tagadónak és mindenkinek, akit illet:

A kör bezárult. Le kell tenni a fegyvert!

(Vége az első résznek.)

II. rész

„Tetemre hívunk mindenkit... az MTA-tól a titkosszolgálatokig.”

**Adassék meg a nemzeti kegyelet Petőfi Sándornak,
legalább születésének 200. évfordulójára!**

*„Hamvaidnak elhozása végett
Elzarándokolnánk szívesen,
De hol tettek le a földbe téged,
Hol sirod? nem tudja senki sem!”
(Petőfi Sándor: Rákóczi)*

Születésének 200. évében **Petőfi Sándor** hamvai temetetlenül hevernek valahol Európában, immár több mint 33 éve, tehát hosszabb ideje, mint amennyi nemzetünk nagy költőjének a földi életből jutott. Magyar nemzetünk tehát nemcsak a nemzeti kegyeletet tagadta meg nagy fiától, hanem a legelemibbet, a minden egyes embert megillető végtisztességet is, azt, hogy eltemettessék, és ekként visszatérhessen a porba, ahonnan vétetett. Ennek a méltatlan állapotnak kell, hogy legyenek – és vannak is! – felelősei. *Tetemre hívunk* ezért ezennel mindenkit, akin ez múltott, múlhatott.

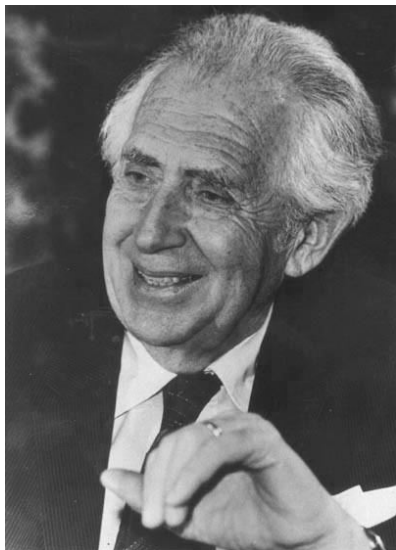
1. A Magyar Tudományos Akadémia és érintett szereplőinek máig hiába várt „őszödi beszéde”

A 2006. május 26-án Balatonőszödön elmondott, hírhedt őszödi beszédében az országháromló Gyurcsány Ferenc bevallotta, hogy végig hazudtak...

A szembenézés felemelő érzés lehet, ha két ember szeretettel vagy tisztelettel néz egymásra. De lehet nehéz is, ha önmagunk nem éppen „felemelő” vagy inkább felejtendő múltjával vagyunk kénytelenek szembesülni.

A közelmúltban sok kritika érte a Magyar Tudományos Akadémiát, sőt fájdalmas sebeket kellett elviselnie. A remélt talpraálláshoz és gyógyuláshoz el kell számolnia egy nagy „izgatóval”, valamint Vele – Babitscsal

szólva – „...farkasszemet néznie”. Az Ő, Petőfi Sándor 172 éve eltagadott igaza okán!... – írta két évvel ezelőtt Fuksz Sándor (FS). Vegyük sorra az érintetteket.

Szentágothai János és az „érvénysóvár pszichopaták”

(Az MTA elnöke 1976–85 között)

A sort az erdélyi, apai ágon szász, anyai ágon székely származású agykutató orvossal kezdjük, aki közel egy évtizeden keresztül volt az MTA elnöke.

Morvai Ferencék 1989-es expedíciója idején Szentágothai János már nem volt az MTA vezetője. Mégis ő volt az, aki a négy antropológus által – mérések és elemzések végeztével – Petőfi Sándornak minősített csontmaradványok körüli ízléstelen hecckampánynak az élére állt. Amikor a földi maradványokat egyelőre csak egy újságban megjelent fényképen megmutatták Szentágothai Jánosnak, ő így kiáltott fel: „Hiszen ez egy nő!” Ezzel a kijelentéssel a soha antropológiai vizsgálatot nem végző tudós a „tudományos diskurzus” jövőbeni alakulását el is döntötte, de jönnie kellett egy további megtevesztésnek, ami egy újabb MTA elnöktől származott.

De az MTA volt elnöke nem érte be ennyivel. A *Petőfi*-kérdés hivatalos változatát megkérdőjelezőket nemes egyszerűséggel „érvénysóvár pszichopatáknak” nevezte, tudati meghasonlást okozva ezzel a „tudomány templomába” belépő kételkedőknek, akik csak térdelve és némán áldozhattak ezután *Petőfi* emlékének, ha nem akartak „érvénysóvár pszichopatáknak” látszani.

Kosáry Domokos és a *Petőfi*-„zöltség”

(Az MTA elnöke 1990–96 között)

A Felvidéken, Selmecebányán született Kosáry Domokos már történészként vállalt szerepet a *Petőfi*-kérdés eldöntésében, amit – a téma komolyságát semmibe véve – egyik publikációjában ZÖLDSÉG-nek nevezett. „Mint a korszak kutatója és ismerője, mondhatom: kizárt dolog, hogy *Petőfi* Sándort elvitték az oroszok Magyarországról...” – nyilatkozta Kosáry Domokos, az MTA akkori elnöke.

(Hajdú-Bihari Napló, 1991.2.28.)

Ebben az esetben a logika szabályainak a felrúgásával vezette félre az elismert tudós a közvéleményt, hiszen megalapozottan tagadni valaminek a megtörténtét csak azzal lehet, ha egy **azt kizáró** eseményt tudunk felmutatni. Például, hogy a költő az adott időszakban már halott volt, vagy máshol tartózkodott. De a Fehéregyházára ereszkedő július végi „köddel” a szibériai élet nem cáfolható. Egy makacsul bizonyíthatatlan megállapítás nem azt sugallja, hogy a megoldást máshol kell keresni?...

*Kérdéshetnénk: lehetséges, hogy nem akadt egyetlen „felkent” tudós sem, akinek eszébe jutott volna, hogy valami nincs rendben *Petőfi* halála körül, és a titok nyomába kellene eredni?*

*De igen! Az antropológia európai hírű művelőjének, Török Aurélnak még az 1880-as években az volt a gondolata, hogy *Petőfi* ismert jegyei lehetővé tennék a koponya és a csontok alapján való bizonyítását a Segesvár melletti halálnak, de a csatatér felkutatásának a szándéka elbukott a kegyelet-féltők ellenkezésén. Így van ez ma is: a történelmi hitelesség háttérbe szorul a mítoszban hívők érzékenységevel szemben.*

*A Kecskeméten élő antropológus, az MTA nagydoktora, Henkey Gyula, aki több száz sírfeltárást vezetett, és összehasonlítást végzett, nagy figyelemmel követte a barguzini kutatásokat, és a *Petőfi*nek tulajdonított leletek „távúton végzett” megfigyelése alapján kijelentette, hogy ő 99 %-os esélyt ad a feltételezések valódiságának. Véleményét publikálta is, viszont a már javában dúló ellenkampányt ezt teljesen elnyomta.*

De van a Hajdú-Bihari Naplóban 1991-ben megjelent *Kosáry*-nyilatkozatnak még egy másik sokatmondó állítása is, amely ugyancsak a megszólaló alaposágáról árulkodik, aki tudományos érvek helyett a gúny hatásvadász eszközét választja: „...Mert a Húsvét-szigeteken vagy Kaliforniában is áshat bárki, ott is lelhetnek vékony fiú- vagy női csontvázakat, s állíthatják, hogy Petőfit találták meg...”

Az MTA berkein belül a múltban eluralkodott „parancsjog”, illetve az azt továbbörökítő „zöldégszemlélet” lezár minden utat az új, de kényelmetlen eredmények elfogadása előtt. Szinte módszerré avatták egyes tudósok azt a mentalitást, amit *Kosáry Domokostól* örököltek: nemlétezőnek tekintenek minden következtetést, ami az ő köreiken kívül született és fogalmazódott meg. Beszédes példa erre az a jellemzés, amely a Magyar Történelmi Egyesület elnökétől származik, az MTA volt elnökéről szólva: „*Kosáry indulatos ember volt, s igen hevesen vett részt a tudományos vitákban, lett légyen szó akár az 1860-1861. esztendő esélyeiről, Mohácsról, a XIX. század eleji magyar elit nézeteiről, a Görgey-kérdésről, vagy akár (ahogy ő nevezte) az »intellektuális alvilág« által a Széchenyi meggyilkolásáról terjesztett rémmesékről és a barguzini Petőfi-svindliről.*” (Hermann Róbert: *Hadtörténelmi Közlemények*, 2007)

Az indulat és a hév, amelyről Hermann Róbert dicsérőleg szólt nekrolójában, odáig ragadta *Kosáry Domokost*, hogy a barguzini leletek azonosításában részt vállalt külföldi tudósokat is megpróbálta – nem éppen tudományos érvekkel – eltéríteni az addig vállalt véleményüktől. Erről így vall egyik nyilatkozatában: „...A Petőfi-bizottságunk (az MTA által felállított bizottságról van szó – F.S. megjegyzése) jegyzőkönyvet készített, amelyet angol nyelvre lefordítva elküldtünk Svájcba és Amerikába. Többek között azoknak a csontszakértőknek is, akikre hivatkoztak Morvaiék, akiknek Petőfiről fogalmuk sincs. Felhívtuk a figyelmüket arra, hogy az ő nemzetközi reputációjukat veszélyezteti, ha beleavatkoznak egy olyan ügybe, amelyhez nem értenek. Azóta csend van.”

Ugyanebben az írásában így fogalmaz *Kosáry Domokos*: „Ha hinnék saját naiv racionalizmusomban, az ügyet lezártnak tekinteném. De nem merem mondani, mert mint említettem, az emberi ostobaság határtalan. Remélem, ha eddig meg tudunk küzdeni ezzel a ZÖLDSÉGGEL – mert nem tudom másnak minősíteni -, akkor ezentúl is meg fogunk.” (kiemelés tőlünk)

(„Az emberi ostobaság határtalan”, *Kosáry Domokos*, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke a Petőfi-ügyről, Hajdú-Bihari Napló, 1992.4.23) – írta FS ...

Glatz Ferenc és Józsa Antal hadtörténész levele

(Az MTA elnöke 1996–2022 között)

A Csepelen született *Glatz Ferenc* hat évig volt az MTA elnöke. Azok közül, akik tevőlegesen is alakították a tagadás folyamatát, számosan nem élnek, de a ma még köztünk élő *Glatz Ferenc* értesült arról, hogy *Petőfi Sándor* nem hunyt el a Segesvár melletti csatában, hiszen *Józsa Antal* figyelmeztette őt a mulasztásokra és annak a levélnek az elhallgatására is, melyet ő Kolozsváron talált, és amely szerint a Segesvár melletti csata után *Petőfi* jelentett *Bem apónak*. (Lásd tanulmányunk I. részének 18. pontját.) *Glatz Ferenc* viszont nem tett mást, mint továbbította *Józsa Antal* levelét az MTA erdélyi történész kültagjának, *Benkő Samunak*, és ezzel letudta az egész *Petőfi*-ügyet. *Petőfi* Bizottságunk egyik közreműködője, *Kónya-Hamar Sándor* költő, volt európai parlamenti képviselő megkereste a Kolozsváron található *Józsa*-levél ügyében a ma már nem élő *Benkő Samut*, aki saját

szemével győződhetett meg e levél létezéséről. Hogy az erdélyi MTA-kültag miért hallgatott e levélről mindhalálig, az nem fér bele e tanulmányba. Ahhoz mély lélegzetet kell venni, és egy teljesen új lapot kell nyitani a magyar kultúra világában...

Kovács László régész

A barguzini sírfeltárást követő két évtized legharsányabb tudományos megmondó embere Kovács László régész, az MTA Régészeti Intézetének igazgatóhelyettese volt. Nem akadt olyan *Petőfi* igazságát kereső írás, amelyre Kovács László ne válaszolt volna a maga ellentmondást nem tűrő stílusában: *a barguzini csontváz nem a Petőfié, ezt állapították meg az Akadémia kijelölt szakemberei. A légvár összeomlott, csöddel ért fel az egész akció (Dalnay Árpád – A Petőfi-bicentenárium remélhetőleg igaz válaszra készíti a tudományt!, 2022. július)*

Kiss József irodalomtörténész

Az MTA első számú Petőfi-szakértője Kiss József volt. Amint azt tanulmányunk I. részének 12. pontjában részleteztük, ő volt az, aki 1987-ben kijelentette a Budapestre utazó két szovjet kutatónak (V.V. Pagirja és A.V. Tyivanyenko), hogy nyugodtan vigyék haza azokat a dokumentumokat, amelyek *Petőfi* szibériai életét igazolják, mert az MTA ismeri ezeket. Tudják, hogy a nagy költőnk nem esett el a Segesvár melletti csatában, de a magyar népet nem lehet ezzel a ténnyel szembesíteni... Kiss József sorsa tragikumának megértéséhez idéznünk kell abból az újságcikkéből, amellyel 1989 tavaszán, még a *Morvai*-expedíció útra kelte előtt megpróbálta annak eredményét megjövendőlni, sőt befolyásolni.

Azokban a napokban, amikor Kiss József: *Véleményem a „szibériai Petőfi-sír” kérdéséről* című írása megjelent, J. D. Vinokur, moszkvai vegyészmérnök a burjátföldi Barguzinba utazott, hogy megmutassa *Kéri Edit*nek, *Záhemszki László*nak és *Morvai Ferenc* titkárnőjének *Petőfi Sándor* feltételezett sírhelyét, amelyet ő még öregapja elbeszéléséből ismert. A szerzőt láthatóan nem a tudósi kíváncsiság, hanem egy parancs maradéktalan teljesítése hathatta át.

Idézzük Kiss József írását:

„A legenda egy – azt mondhatjuk, sajnálatos - véletlen folytán néhány éve újra felbukkant s (a sajtó közreműködésével, mely sok hasznot húzott az országos érdeklődést keltő Petőfi-témából) mondhatni „másodvirágzását” éli.

Egy újabb vállalkozás hallatán azt kell gyanítanunk, hogy egyesek – üzletet is szeretnének csinálni ebből az érdeklődésből. Voltaképpen mi történt?

Egy kárpátukrajnai polgár, a munkácsi V. V. Pagirja a Magyarorság c. lap 1940. évfolyamában véletlenül megpillantotta az iliszunski „Petőfi-sír” képét, s bár nem tudott magyarul, a feljebb közölt leiratszöveg felkeltette érdeklődését. Abban a hitben, hogy a magyarok erről az érdekes közlésről nem tudnak, a szibériai Petőfi-sír felkutatásának új zászlóbontója lett. Először a kárpáton-túli Ifjúság c. magyar nyelvű szovjet lap írt erről, ezt átvette a Heves megyei Népiújság 1985. aug. 31.-i száma, aztán óriási sajtóirodalom keletkezett, s a párbeszéd azóta is tart, időnként heves viták robbannak ki. A józan hangokra általában türelmetlen válaszok jelennek meg. A közvéleményben újra kezd kialakulni az a felfogás, hogy Petőfi hamvainak azonosítása és hazahozatala nemzeti ügy, a kételkedők vagy közömbösek vétkeznek a magyar nemzeti érzés ellen. „Hívők”, kutatók, lelkes propagandisták tucatjai tevékenykedtek, végigtanulmányozták a fent említett „Bibliát”. Svigel és Sándor emlékezésanyagát, s felelevenítették az egész zűrzavaros legenda-szövevényt. Sokan közülük „új adatokat” emlegettek, de semmit közzé nem tettek, ami bármit is változtatna a hiedelem képtelenségén. A Szovjetunióban is – úgy tűnik – az a vélemény terjedt el, hogy ezt a „nemzeti ügyet” a baráti Magyar Népköztársaságnak támogatni kell, s a közvetlenül érintett Burját-Mongol Köztársaság illetékes szervei erkölcsileg és anyagilag segítik is ezeket a területén folyó „kutatásokat”. Ezekről időnként hírek is érkeznek, azzal, hogy érdekes eredményekkel járnak. Két szovjet kutatóval, az említett V.V. Pagirjával és a Csitában, a Burját Köztársaság fővárosában tevékenykedő Tyivanyenko kandidátussal tavaly Budapesten – tolmács segítségével – beszélgettem is, s az a benyomásom támadt, hogy ezek az „eredmények” a legenda Bajkál-vidéki elterjedésén alapulnak...

90 évvel később (1949. aug.1-jét követően – A szerző) tudomást szerzünk egy PETROVICS feliratú Bajkálon túli sírról, melyet ismeretlen (személyesen sosem jelentkezett) magyar hadifoglyok Petőfiének hittek. Ez a

„felfedezés” hogyan egyeztethető össze a jól megalapozott, elfogulatlan tudományos kutatáson alapuló állásponttal? Persze kétségtelen, hogy valamely történelmi esemény megtörténtét, valóságát könnyebb igazolni, mint azt, hogy Petőfi nem esett fogságba, nem hurcolták el, semmi módon nem tudott magáról hírt adni (jóllehet, a legenda szerint legalább még 7 évig élt) stb., de azért ha ennyi feltételezett, de nem bizonyított esemény láncolata kell e bizonytalan lábakon álló vég-hipotézis elfogadtatásához, ill. hogy az a bizonyos Petrovics-Petőfi, akkor habozás nélkül el kell utasítanunk. A legenda hívők óriási energiát fordítottak és fordítanak még ma is ennek az azonosításnak a történelmi megalapozására anélkül, hogy akárcsak a legcsekélyebb konkrét eredményt felmutatták volna, mely a Petőfi-tudományt gondolkodóba ejthetné; tény, hogy a tudományos kutatás lehetőségei is végesek, de a tudományos meggyőződés, mely szintén a „hit” kategóriájába tartozik („tudás” akkor lehetne belőle, ha a költő hamvait valahol Segesvár környékén feltárhatnák és azonosíthatnák), tényeken és elfogulatlan kutatói módszereken, kombinációkon alapul, óriási fölénnyel van a szibériai sírkeresők tradicionális rajongására épülő vakhittel szemben.

Véleményem szerint minden felelős magyar kulturális vagy tudományos szervnek, intézménynek csak ezt az elutasító álláspontot szabad képviselnie: ne támogasson tehát (sem anyagilag, sem erkölcsileg) olyan mozgalmat vagy vállalkozást, mely bármilyen formában vagy indokolással, bármilyen „nemzeti kötelességre hivatkozással szibériai „kutatásokat” vagy éppen sírfeltárást, exhumálást és a „szent hamvak” hazahozatalát sürgeti. Azzal az indokolással sem értek egyet, hogy „Ássanak hát, legalább pontot teszünk az ügy végére!” Egy ilyen nagy hírveréssel, handabandával járó vállalkozás járhat üzleti haszonnal, de ne tűrjük azt, hogy ehhez Petőfi nevét használják fel ürügyül; esetleg örül neki a sajtó is, hiszen ügyes riportokkal fel lehet szítani az olvasók érdeklődését, és többszörösére lehet növelni a példányszámot, – ezáltal azonban új és még vadabb hiedelmek magvát hintik el. Petőfit ugyan a lentiek szerint hiába keresik azokon a távol-keleti tájakon, de aki tudja, hogy a „hívők” miféle ravasz módszerekre ragadtatták magukat már e vonatkozásban (a nagyotmondástól a „bizonyítékok” hamisításáig), nem szeretné Petőfi emlékét efféle manipulációk ártalmainak kitenni.

Már egy ilyen expedíció engedélyezése, jóhiszemű támogatása is kegyeletsértés a költővel szemben: akarva-akaratlanul azzal az előfeltevéssel cselekedhetünk csak így (a közönség mindenestre úgy gondolja majd), hogy „Hátha mégis van a dologban valami !”, – ami persze azt a sanda gyanút is magába foglalja (gyakran anélkül, hogy ez tudatosodna bennünk), hogy a költő talán mégsem testesítette meg azt az erkölcsi ideált, amelyet ismert pályaszakaszán hirdetett, magának vallott és tetteivel is képviselt, talán csak színlelte azokat a neki tulajdonított erényeket, amelyekért eltűnése óta mintaképünknek tekintjük. – Petőfi, mint sorsába olyan könnyen beletörődő, a családjától, hazájától való elszakadását tudomásul vevő, visszatérésre vagy feleségével, barátaival való kapcsolatfelvételre kísérletet sem tevő, sőt új helyzetéhez alkalmazkodó orosz állampolgár (tegyük hozzá : a magyar szabadságharc leveréséhez döntő segítséget nyújtó cár alattvalójaként): olyan feltevések, amelyek a költőnek a nemzet emlékezetében, képzeletében ma is élő alakjával, jól ismert erkölcsi elveivel, családi és baráti érzelmeivel, világnézetével semmi módon nem egyeztethetőek össze. Ez ellen határozottan fel kell lépniünk, de legalábbis szigorúan el kell határolnunk magunkat (a tudomány és a népművelés, oktatás irányítóit, munkásait értem) a hívőktől, akikben talán a nagyapák vagy dédapák annak idején indokolt és érthető, de már időszerűtlen és értelmetlen reménysége él tovább, sokuk magatartását és hírverését azonban gyanúthatóan korántsem a fennen hangoztatott magasztos célok magyarázzák.

Kívánatos és sürgős feladat, hogy mindezt a baráti szovjet állam illetékes szerveivel is megértessék. A már kialakulófélben lévő kapcsolatokat, Szovjetunióban folytatandó levéltári kutatások fokozatos szabaddá tétele érdekében kellene kiépíteni, mert ez a – kölcsönösségre épülő – együttműködés valóban igen jelentős tudományos haszonnal járhat orosz fogságba esett magyarokkal, táboraikkal kapcsolatban is; hadizsákmányként is kerülhettek ki magyar vonatkozású politikai vagy hadtörténelmi okmányok. A hangsúlyt azonban korántsem csak az 1849. évi orosz intervenció időszakára kellene helyezni (kivált ami a hadifogolykérdést illeti, a levéltári kutatásoktól aligha várható látványos eredmény; Petőfit e vonatkozásban említeni sem érdemes), az első világháborúval kapcsolatos levéltári anyag bizonyára sokkal gazdagabb lesz ennél.

A „szibériai Petőfi-sír” ügyét tehát, legalábbis mint állami szerveinktől felkarolandó kutatási témát, le kell venni a napirendről, azt pedig meg kell akadályozni, hogy dilettánsokból álló csoportok Petőfi nevével visszaélve „vállalkozzanak” bármire, s eközben a magyar tudomány tekintélyén is csorbát ejtsenek.

Ismétlem: a sírfeltárási tervet abszolút értelmetlennnek tartom. S nem tudom, milyen szempontok szerint kiszemelt szibériai levéltárakban való „kutatást” és „mikrofilmizetést” pedig átfogó levéltári kutatási együttműködés keretében megfelelő gondos előkészítés után szakképzett levéltárosokra kell bízni.

A „szibériai Petőfi-sír” legendája legfeljebb mint a jóformán szemünk előtt végbemenő különös legendaképződés példája lehetne tudományos kutatás tárgya, feltéve, hogy akad olyan folklorista, aki ennek a ma már beláthatatlan tömegű anyagnak a feldolgozásától nem riad vissza; mindenesetre azzal is számolni kell majd, hogy ettől ma már a Bajkálon túli, önállósulni kezdő Petőfi-meséket sem lehet elkülöníteni, azok már a hazai anyagban is beszüremkedtek. Gondolok például azokra az előttem teljesen érthetetlen kombinációkra, melyek szerint költőnk a dekabrista száműzöttek „utolsó mohikánjainak” egyikével: Kjuhelbekkerrel baráti kapcsolatot tartott fenn, s egymás mellé temették őket (!?), ami a legendának új, feltehetőleg szibériai hajtása.

... A Petőfi-legendának a szibériai ásatásokkal nem lehet a „végére járni!” – ismétlem a feljebb mondottakat, mert már a nagy dobra vert kísérlettel újabb tápot adunk neki! Az egyébként jószándékú (de a hívőktől befolyásolt), a szibériai kutatásokat udvariasan támogató, segítséget is ígérő magas rangú szovjet minisztériumi tisztviselő azzal a csattanóval zárja nyilatkozatát, „szomorúnak tarja, hogy a magyaroknak nem kell saját Puskinjuk”. Ehhez, azt hiszem, nem kell kommentár.”
(Bp., 1989. április 15.)

Emeljük ki most Kiss József előre megírt cáfolatának csattanósra szánt kijelentését: „Gondolok például azokra az előttem teljesen érthetetlen kombinációkra, melyek szerint költőnk a dekabrista száműzöttek „utolsó mohikánjainak” egyikével: Kjuhelbekkerrel baráti kapcsolatot tartott fenn, s egymás mellé temették őket (!?), ami a legendának új, feltehetőleg szibériai hajtása.”

A sors kegyetlen csapással válaszolt a csattanós kijelentésre: három hónap múlva 1989. július 17-én, a barguzini temetőben egymás mellett feltárták a Szibériába száműzött Wilhelm Karlovics Kjuhelbekker dekabrista költő és Petőfi Sándor hamvait!

És ekkor nem sülyedtek el szégyenükben! Sem Kiss József, sem a Magyar Tudományos Akadémia!

Az oroszok még azon nyomban, hatalmas gyászszertartással, ünnepélyesen eltemették költőjüket, Puskin barátját. Petőfi Sándor hamvai pedig immár 34. éve porladnak megalázó módon – temetetlenül.

Ha Kiss József őszintén hitt volna abban, amit április 15-én közzétett, akkor ezt a július 17-i barguzini történetet nehezen élhette volna túl. Ha parancsra írta amit írt, az is elegendő lehetett arra, hogy a barguzini kettős sírfeltárási híre kikezdje az egészségét. Három évvel később, 69 éves korában távozott az élők sorából...

Szörényi László, az MTA Irodalomtörténeti Intézetének igazgatója

Többszörösen sokatmondó Szörényi Lászlónak, az MTA Irodalomtörténeti Intézete igazgatójának egyik Magyar Nemzet-beli, rosszízű elszólása, *Petőfi szibériai halálát kigúnyoló cikkében*: „...először csak röhögőgörcsöt kaptam, majd szomorú dührohamot, mert eszembe jutott szegény barátom Kiss József, a felejtethetlen Petőfi-kutató, aki – miközben az egyre elhatalmasodó rákkal küzdött – utolsó még munkára fordítható hónapjait életéből arra volt kénytelen fecsérelni, hogy akadémiai parancsra ezt a szibériai marhászkodást cáfolja...” (Megjelent: Magyar Nemzet Magazin, 2014. 8. 9. 37.old.)

Mindezek olvastán egyre erősödik az emberben a kérdés: mikor hangzik el az MTA elnökének (tagjainak, doktorainak) öszödi beszéde?

Egy intézmény magával örökíti vagy teherként cipeli tagjainak, de főleg vezető munkatársainak érdemeit, ahogy jól-rosszul működő munkamódszerét is. A kétségtelenül sok hasznos és gyümölcsöt hozó munka dicsérete mellett kívánatos lenne, ha a kevésbé felelős szereplés béklyóitól is megszabadulna a Magyar Tudományos Akadémia. Még ha egy újabb „öszödi beszéd” árán is.

Mikor és kinek lesz hozzá bátorsága? – zárja elemzését FS.

2. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum és a Szibériában nyugvó honvédek ezrei

Magyarország egyik legnagyobb iratgyűjteményével rendelkező múzeumunk a HIM. Alapvető feladatai közé tartozik a haza védelmében életüket vesztő honvédek sorsának kutatása, emléküik ápolása, sírjaiknak felkutatása, gondozása.

Az elmúlt két évszázadban megannyi olyan harci cselekmény volt, amelyek honvédjeinket külföldi hadszínterekre szólították, vagy amelyek eredményeként magyar honvédek százezreit hurcolták el idegen földre fogságba. A soha haza nem térő foglyok száma százezres nagyságrendű. A tragikus történet-sorban különös helyet foglal el az 1849-es orosz katonai intervenció során elhurcolt honvédek és civilek sorsa. Vezető beosztású történészek egész sora hangoztatja váltig, hogy 1849-ben az oroszok nem ejtettek hadifoglyokat. Vannak azonban lelkiismeretes hadtörténészek is, mint például a tanulmányunk I. részének 18. pontjában említett *Józsa Antal*, aki 2001. január 21-én *Glatz Ferenc* MTA-elnöknek írt levelében így fogalmaz: „*Mindenestre érdeklődéssel várom a barguzini lelet mostani azonosítását a költő hozzátartozóinak csontmaradványaival. A negatív eredmény esetén sem módosítom meggyőződésem (kiemelés tőlünk), hogy vittek ki hadifoglyokat 1849-ben Oroszországba, elsősorban az 5. orosz gyaloghadtest hadműveleti területéről. Maga az az axióma, hogy 1849-ben a cári hadsereg nem vitt magával orosz területre hadifoglyokat, már a hiteles osztrák konzuli jelentések tanulmányozása alkalmával is megdől.*”

Ma már nyílt titok, hogy „*Kéri Edit* jóvoltából ismertté vált **az osztrák minisztertanács bécsi Staatsarchivban őrzött 1849. május 14-i ülésének jegyzőkönyve, amely rögzíti Bach igazságügy-miniszter javaslatát, hogy a magyar hadifoglyokat külföldre, messzi országba deportálják, ahonnan nem tudnak hazatérni.** A javaslatot Schwarzenberg miniszterelnök pontosította: vigyék őket Észak-Ázsiába, Szibériába, Kamcsatkára. A jegyzőkönyvet **Ferenc József május 19-én aláírta.** Nincs okunk feltételezni, hogy ez csupán „írott malaszt” maradt, hisz Oroszországnak szüksége volt embertömegekre szibériai munkához.” (Dalmy Árpád – *A szent suhanc rejtélye*, Présház Hírtörténet, 2019. március 27.)

FS. hivatalos úton, *Kardos Lajos* (lásd. tanulmányunk I. részének 17. pontját) hagyatékában jutott hozzá *Józsa Antalnak Glatz Ferenchez* írt levele másolatához. Ezek után megpróbálta *Józsa Antal* hagyatékát tanulmányozni, amelyet a HIM-ben őriznek. Megkeresésére néhány, számára közömbös anyagot rendelkezésére bocsájtottak, a többire azt a választ kapta a *Hermann Róbert* tudományos parancsnokhelyettes vezette intézményben, hogy *Józsa Antal* hagyatékának az a része nem kutatható.

Megerősíti az 1849-es szabadságharc során fogságba esett honvédek szibériai deportálását Oroszország Igazságügyi Minisztériumának hivatalos honlapja is, amely azt is közli, hogy a deportáltak között találjuk *Petőfi Sándor* magyar költőt is. (Lásd tanulmányunk I. részének 28. pontját.)

Úgyszintén megerősíti a honvédek 1849-es deportálásának tényét *A. V. Tyivanyenko* is az MVSZ fordításában és kiadásában megjelent könyvében, amelynek címe: *Külföldiek deportálása Szibériába a XIX. században* (2020). (Lásd tanulmányunk I. részének 5. pontját.)

Szibériában eltemetett magyar honvédek ezrei – Berezovkán és Kjáchtában

2017. júliusában vezetésünkkel MVSZ küldöttség járt a távoli Szibériában. Döbbenet álltunk a helybeliek kérdései előtt, akik azt tudakolták, hogy Magyarország miért nem állít emléket a Szibériában elhunyt magyar honvédek ezreinek? A berezovkai fogolytábor 20.000 foglyának hetven százaléka magyar volt. Döntő többségük ott alussza örök álmát Szibéria földjében. Az egyik nagy, több ezer áldozattal végződő vesztés csata színhelyén a szovjet hatóságok állítottak egy emlékművet, amelynek környékét küldöttségünk érkezésére a helybéli hatóságok rendbe tették. Elmondásuk szerint ott magyar állami küldöttség soha nem járt.

Hol vagy Hadtörténeti Intézet és Múzeum?!

Házigazdáink jóvoltából eljutottunk a mongol határon fekvő hajdani nagy kereskedővárosba, Kjáchtába is. A szuezi csatorna megnyitása előtt Európa tea-kereskedelmének meghatározó része ezen a városon keresztül zajlott. Mint megannyi szibériai harctéren, itt is a fehérek oldalán harcoló, korszerű amerikai fegyverekkel felszerelt cseh légiósokkal találták szembe magukat a fogolytáborokból a vörösök seregében hadba kényszerített, elcsigázott, legyengült magyar honvédek. A város védelmére kirendelt vörös magyar honvédek felmérték, hogy a kereskedőváros tömegei és vezetői egyaránt a fehérek pártján álltak, ezért nem bocsátkoztak harci cselekményekbe, viszont cserében szabad elvonulást kértek ahhoz, hogy hazájukba Magyarországra hazatérhessenek. A csehek elfogadták az ajánlatot, de fegyverletételt követeltek, ami meg is történt. Az éjszaka leple alatt azonban a cseh légiósok rárontottak az alvó honvédekre, és mind egy szálíg lekaszabolták őket, az egész századot. Hulláik hetekig temetetlenül heverték. Ezeknek a honvédeknek sem állított soha emléket hazájuk.

Hol vagy Hadtörténeti Intézet és Múzeum és annak tudományos parancsnokhelyettese, *Hermann Róbert*?!

Hermann Róbert „emlékére”

Van a *Petőfi*-ügynek egy hadtörténésze, akinek külön fejezetet kell szentelnünk. *Hermann Róbert* a neve. Ő a Magyar Történelmi Társulat elnöke, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnokhelyettese, a Károli Gáspár Református Egyetem professzora, az Egyetem Történettudományi Intézetének vezetője, a Hadtudományi Közlemények főszerkesztője, a Rubicon történelmi folyóirat szerkesztőbizottsági tagja, stb. Ő legfőbb akadályozója annak, hogy *Petőfi Sándor* hamvait méltó módon el lehessen temetni. Egyetemi professzori státusa és megannyi tisztsége piederesztáljának magaslatáról fennen hirdeti, hogy 1849-ben nem hurcoltak az oroszok magyar hadifoglyokat Szibériába.

Nem ingatják meg őt ebben az osztrák állami levéltárból előkerült jegyzőkönyvek sem. Hiába áll a veszélyes magyar forradalmárok szibériai deportálásáról döntő okmányon maga a császár aláírása, ez *Hermann Róbert* számára nem bizonyíték. Ugyanis szerinte hiányoznak a foglyok átadásáról szóló jegyzőkönyvek!?

Nem ingatják meg őt a hazatérő első világháborús hadifoglyok beszámolóit, miszerint Szibériában 1849-es agg honvédekkel és azok leszármazottaival találkoztak. Nem hatják meg őt ezek a beszámolók még akkor sem, ha tucatjával érkeznek, méghozzá hitelt érdemlően. Őket *szélhámosoknak* nevezi a Facebook-on *Hermann Róbert*.

Nem veszi számba *Feri Sándor* (tanulmányunk I. részének 27. pontja) tudósítását sem, aki maga is szibériai hadifogoly, majd a Legfelső Bíróság bírója volt, és aki segítette hazatérni *Petőfi Sándor* egyik 1849-ben elhurcolt, immár aggastyán unokaöccsét.

Akkor sem inog meg konok ellenállásában, ha az 1849-ben elhurcolt és az első világháború idején még Szibériában élő magyar honvédekkel való találkozásukról olyan ismert magyar tisztek tesznek tanúságot, mint *Foyta Tibor* hadnagy, az Országgyűlés későbbi elnökének, *Almássy Lászlónak* a veje, *Endresz György* főhadnagy, a *Justice for Hungary* óceánrepülés későbbi pilótája és *Prónay György* százados (tanulmányunk I. részének 11. pontja).

Egy ilyen cáfolat-sorozat fényében azonban megkérdőjeleződik minden tudományos tekintély, így a *Hermann Róberté* is. Ez a hajthatatlan, az igazsággal konokul dacoló magatartás kutakodásra készíti azt, aki ennek okát fel kívánja tárni. Ezt tettük mi magunk is. És nem is eredménytelenül. A most 60 éves *Hermann Róbert* közszereplését ugyanis már 18 éves korában elkezdte. Az ekkor még érettségi előtt álló *Hermann Róbert* büszkén és magabiztosan így nyilatkozik a Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ) lapjának: **„Hadtörténész leszek ... és marxista módon fogom elemezni.”**(Magyar Ifjúság, 1981-2)

Pár évvel később, immár egyetemi hallgatóként ismét megszólal a KISZ lapjában. *Seszták Ágnes* kérdésére ellentmondást nem tűrően válaszol. **„Elhiszed, hogy Petőfi megmenekült Segesvárnál, és hadifogságba került?”** – kérdi a riporter. **„Teljes képtelenségnek tartom az állítást”** – hangzik az ifjú *Hermann* válasza. (Magyar Ifjúság, 1985-3)

Félreértések elkerülése végett ide másoljuk a szóban forgó interjú fényképét.

Nos, *Hermann Róbert* már egyetemi hallgató korában biztosan tudta, hogy *Petőfi Sándort* nem hurcolhatták el Szibériába!? Hogyan is hajolhatott volna meg később, professzorként az ezt cáfoló tények előtt?! Elvégre a dogma, az dogma.

Azt, hogy a tudományt nem lehet és nem szabad dogmák mentén művelni az MVSZ földrészekén átívelően működő *Petőfi Sándor Bizottsága* bizonyította be, amikor bevete **az utolsó szöveget a hermannróberti „tudományosság” koporsójába** (tanulmányunk I. része 29. pont). *PM* és *FS* a segesvári csata 169. évfordulóján, 2018. július 31-én sajtótájékoztató keretében mutatta be azt az oroszországi levéltári dokumentumot, amely bizonyítja, hogy 1849-ben igenis hurcoltak el az oroszok magyar hadifoglyokat Szibériába!

Felmerül a kérdés, hogy mit érdemel ezek után *Hermann Róbert*? Ha sikerül bizonyítania, mégsem hurcoltak el az oroszok 1849-ben magyar hadifoglyokat, akkor elismerést és babérkoszorút. Ha viszont ez nem sikerül neki, akkor annyi évig tartó *szibériai levéltári kényszerkutatást*, ahány évig Szibériában fogolyként sínylődtek azok a magyar honvédek, akik 1849-ben elhurcolt honvédekről hoztak hírt, és akiket *Hermann Róbert* kollektíven leszélhámosozott. Kezdeként és addig is, míg e tanulmányunk olvastán az érintettek leszármazottai megküldik szibériai fogságot szenvedett hozzátartozóik adatait, járjon *Hermann Róbert*nek annyi szibériai kényszerkutatási év, amennyi *Feri Sándornak*, *id. Kiss Pálnak*, *Foyta Tibornak*, *Prónay Györgynek* és *Endresz Györgynek* együttesen jutott.

E kutatás eredményei kerüljenek a magyarországi és az oroszországi állami levéltár tulajdonába, és hozzák nyilvánosságra. *Hermann Róbert* emlékére.

3. A Petőfi Irodalmi Múzeum

Amikor az MVSZ Petőfi Sándor Bizottsága *Petőfi* kortársa, *Erdélyi János* unokájának, *T. Erdélyi Ilonának* részvételével megalakult (2011. január 20.), és első fontos megállapításait nyilvánosságra hozta, az 1954-ben alapított Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) akkori főigazgatója, *Csorba Csilla* levélben tájékoztatta az MVSZ elnökét arról, hogy a PIM-nek nem tiszte *Petőfi Sándor* sorsának kutatása. Valóban a PIM magyar költők, írók életművének, kéziratainak, tárgyi emlékeinek a múzeuma, kutatóhelye. Ezzel akár mentesülhetne is tetemre hívásunk alól. Van azonban a dolognak néhány olyan vetülete, amelyek ezt mégsem teszik lehetővé.

Egyrészt, 1987-ben a PIM adott otthont annak a találkozóknak, amelynek során egy orosz és egy ukrán Petőfi-kutató megismertette az MTA vezető Petőfi-szakértőjét, *Kiss Józsefet* és *Fekete Sándort*, az Új Tükör főszerkesztőjét *Petőfi Sándor* szibériai elhurcoltatásának dokumentumaival. (Lásd tanulmányunk I. részének 12. pontját) Alig hihető, hogy a PIM akkori irodalomtörténész főigazgatója, *Botka Ferenc* és vezető munkatársai ne értesültek volna az elhangzottakról. Mindenről értesülhettek, és hallgattak vele. Miként összes utóduk is, máig tartóan. Éppen ezért küldtük el tanulmányunk első részét egy évvel ezelőtt *Demeter Szilárdnak*, a PIM jelenlegi főigazgatójának.

Másrészt, már a kilencvenes évek elején *Szuromi Lajos*, a verstan neves debreceni professzora két Szibériából előkerült orosz nyelvű versről bebizonyította, hogy azokat senki más nem írhatta, mint *Petőfi Sándor*. (Lásd tanulmányunk I. részének 23. pontját.) Mi sem lett volna természetesebb, mint a PIM valamely kutatójának feladatává tenni ezeknek a verseknek a beszerzését. Ám lehet, hogy az orosz nyelvű Petőfi-versek még nem érték el a PIM ingerküszöbét. Viszont nyílt titok volt, hogy az 1902-ben alapított debreceni Déry Múzeum őrzi annak a *Barátosi Lénárt Lajosnak* a naplóját, aki már 1911-ben, tehát nyolc évtizeddel *Morvai Ferencék* előtt felkereste a barguzini *Petőfi*-sírt. Naplójából az is kiderül, hogy Barguzinból, a *Varga* családtól elhozta *Petőfi Sándor* 180 saját kézzel, magyarul írott versét, és azokat elhelyezte a Honvédelmi Minisztériumban. (Lásd tanulmányunk I. részének 13. pontját) Egy küldetése szerint eljáró PIM addig nem nyugodhatott volna, míg ezt a 180 Petőfi-verset meg nem szerzi, legalább másolatban. Elvégre az intézmény névadója, a nemzet legnagyobb költője életművének egyik meghatározó részét képezik!

Harmadsorban, szoktuk mondani, hogy a magyar nemzet erkölcsi gyógyulásának alfája *Petőfi Sándor* Segesvár utáni sorsának feltárása, közhírré tétele, és a nemzeti kegyelet megadása. Minden egyes embernek, aki magyarnak vallja magát, felelősséget kell vállalnia azért a közömbös belenyugvásért, amivel a nemzet nagy költőjének sorsához viszonyult. *Petőfi – Várkonyi Nándor: Az üstökös csóvája* c. művéből vett szavaival élve – *a legtisztább jellem volt, aki valaha a Magyarországnak nevezett földdarabon járt* – holtában is többet érdemel annál, hogy az utókor ezzel a szállóigével őrizzék emlékét: *eltűnt, mint Petőfi a ködben*. Ez a jogos elvárás, fokozottan vonatkozik a Petőfi Irodalmi Múzeum minden egyes vezetőjére. A már említetteken kívül róluk beszélünk: *Jánosi Ferenc* (1955–57), *Horváth Márton* (1957–60 és 1963–66), *Lakatos László* (1966–69), *Illés László* (1970–75), *Rigó László* (1976), *Raffai Sarolta* (1978–81), *Bíró Zoltán* (1981–83), *Botka Ferenc* (1982–84), *Praznovszky Mihály* (1993–2000), *Ratzky Rita* (2000–05), *Pröhle Gergely* (2017–18).

4. A magyar állam vezetői

A magyar állam vezetői előszeretettel hárítják el magukról a felelősséget azzal, hogy *Petőfi Sándor* Segesvár utáni sorsa tudományos kérdés. Márpedig a magyar állam nem foglalkozik tudományokkal – mondják álságosan –, és az ügyet az MTA-ra hárítják.

Antall József miniszterelnök (1990–93 között)

Az MTA-ra hárította *Antall József* is, aki jó kapcsolatot ápolt történész társával, a frissen MTA elnökké előléptetett *Kosáry Domokossal*. Erről a megkeresésről *Kosáry* így vallott: „*Miután a barguzini Petőfi hívői az Országgyűléshez és a miniszterelnök úrhoz fordultak, hogy a „sztálinista” Akadémiát félre kell tenni,*

mert nem hisznek a barguzini Petőfiben, Antall József átadta nekem ezt a „csomagot”, hogy játszadozzam vele én.” (Hajdú-Bihari Napló, 1992. április. 23)

Mint láttuk, *Antall József* történész miniszterelnök számára a 26 éves korában a fehéregyházi csatában elesett nagy költő – de akinek ottani halálát soha, senki nem bizonyította – további sorsának a kutatása nem más, mint *játszadozás*. Igaz, *Antall* Kárpátalja ügyében a hazaárulás minősített esetétől sem riadt vissza, amint azt a Magyarok Világkongresszusa is megállapította és ki is mondta.

Lássuk akkor a többieket.

Csíkszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyula miniszterelnök, külügyminiszter (1867–71 illetve 1871–79 között)

Andrássy Gyula gróf, aki *Mikszáth Kálmán* szavaival élve „*csúcsa volt a magyar úri nobilitásnak és a magyar szellemnek*”, magyar miniszterelnökségét követően, 1871-ben lett az Osztrák-Magyar Monarchia közös külügyminisztere. Részt vett, és fontos szerepet játszott az orosz-török háborút lezáró 1878-as berlini békekongresszuson. Ezen a konferencián jelen volt maga az orosz cár, *II. Sándor* is. Az emlékezet úgy tartja, hogy *Andrássy gróf* a berlini kongresszuson kérte az orosz cárt, hogy az 1849-ben Oroszországba deportált és még élő magyar hadifoglyok térhessenek haza. Ennek a mozzanatnak a jegyzőkönyve még nem került elő, de az oroszországi fogoly-összeírások, valamint a XIX. század utolsó két évtizedében hazaszivárgó hadifoglyok története *Andrássy gróf* ez irányú ténykedését látszanak igazolni.

Tisza Kálmán miniszterelnök (1875–87 és 1887–90 között)

A kiegyezést követő három évtizedes liberális országvezetés vezéralakja, aki ellenezte a deáki kiegyezést, hiányolva az önálló hadsereget, ellentmondásosan viszonyult a Szibériába hurcolt 1849-es hadifoglyok ügyében. Miniszterelnöksége idején egy kormányküldöttség járt Szibériában. A látogatás eredményét egyelőre a levéltári titkok közé kell sorolnunk.

Ugyanakkor nem mehetünk el szó nélkül amellett a szívszorító történet mellett sem, amelyről *Farkas Emőd* tudósít *Honvédhuszárok Szibériában* c. művében. Idézzük belőle egy huszár visszaemlékezését:

„Amikor Világosnál letettük a fegyvert, egy orosz tábornok szemlét tartott ezredünk fölött s kiválogatta a délceg altiszteket és közhuszárokat, ugyanúgy tett még a 2-ik huszárezred legénységével is. Összesen 275 embert válogatott ki; köztük két hadnagyot, vagy száz altiszteket, míg a többi délceg közvitéz volt. Aztán beszédet intézett hozzánk, amiből azonban mi egy szót sem értettünk. Majd kozákok fogtak körül bennünket és Nagyváradon, Debrecenen, Tokajon, Kassán és Eperjesen keresztül onnan Tarnowba, Baranowba, Radomba, végül Varsóba kísértek bennünket. Itt egy napon maga Paskievits tartott szemlét felettünk s németül így szólott hozzánk: Vitézek! Egy huszárosztályt akarok alakítani belőletek, hogy a ti harcmodorotokra megtanítsátok az orosz lovasságot. Mi összenéztünk, aztán felháborodva válaszoltunk: Nem, herceg, ezt nem tesszük, mi nem akarunk hazaárulók lenni. Muszáj! – kiáltá toporzékolva Paskievits, az eriváni herceg –, különben mindnyájatokat Szibériába száműzlek. Küldjön – feleltek határozottan, – de mi árulókká nem leszünk! A herceg toporzékolt dühében, sapkáját lekapta s kezével összemorzsolta, aztán dühtől habozó szájjal kiáltotta: Am jól van, akkor takarodjatok valamennyien Szibériába! Ezzel aztán meg volt pecsételve a mi szerencsétlen sorsunk.”

Az elbeszélés szerint a 275 huszárt büntetésből Kamcsatkára hajtották, ahol mindennemű ellátmány nélkül – sem fa, sem épület, sem fegyver, sem étel – ott hagyták őket, hogy a medvék falják fel valamennyiüket. Elképesztő megpróbáltatásokon mentek keresztül. Napról napra fogyatkozott létszámuk, míg számos emberáldozat árán sikerült medvéket megölniük. Hosszú ideig csak nyers medvehúson éltek...

Andrássy Gyula gróf ténykedésének köszönhetően *Sándor cár* a szibériai kormányzóságoknak szigorú rendeletben hagyta meg, nézzenek utána, vajon vannak-e magyarok Szibériában? Így indult meg a vizsgálat, amelynek bámulatos eredménye lett. Kiderült ugyanis, hogy *Paskievits herceg* 275 magyar huszárt száműzetett 1849 őszén Szibériába, akik közül azonban már csak hármat találtak életben. Ezek a

honvédhuszárok: *Mayer Lajos* Zombolyáról, *Tóth Ferenc* Székesfehérvárról és *Lehoczky István* Lőcséről valók voltak. Ők haza is tértek, és fogadta őket *Tisza Kálmán* miniszterelnök. Idézzük fel találkozásukat.

„- *Kegyelmes uram, 48-ban tíz hold földet ígértek azoknak, akik fegyverrel kezükben szolgálják hazájukat. Jussunk volna hozzá, de mi megelégszünk egy kis útiköltséggel is.* - *Mondtam, hogy erre nincs alapunk,* - *válaszolta Tisza, azután a zsebébe nyúlt s három ezüst forintot véve ki belőle, egyet-egyét nyomott az öreg huszárok markába.* - *Sajnálom, de többel nem segíthetem önöket. Az öreg huszárok szégyenkezve süttették le a szemüket, aztán megfordultak és szédülve támolyogtak ki a miniszterelnök szobájából.* - *Fogja barátom,* - *mondá Mayer Lajos az ajtónállónak,* - *ezt a borraivalót magának adjuk s a markába nyomta az ezüst forintot. Így tett két bajtársa is, aztán könnyes szemmel, rogyanó lépésekkel mentek az utcára...*”

Tisza Kálmán 3 ezüst forintja még ma is szégyenbélyeg a mindenkori miniszterelnökök homlokán...”

Bethlen István miniszterelnök

(1921–31 között)

Dr. Gyárfás Ágnes, a Miskolci Bölcsész Egyesület alapító elnöke, az MVSZ küldötte osztotta meg velünk édesapjának, *Dr. Gyárfás Samunak* az esetét. Erről az MVSZ Sajtószolgálat 2012. március 5-én ekként adott hírt: „*Dr. Gyárfás Samu az első világháború során orosz fogságba esett, ahonnan csak 1926-ban került haza. Elmesélte, hogy Alma Atában, a piacon magyarul beszélő dinnyetermesztővel találkozott, aki elmondta, hogy apja 1849-ben esett orosz fogságba, Szibériába hurcolták, és ott maradt. Később megnősült, gyermekei születtek. A hadifogságból történt szabadulása után Dr. Gyárfás Samu, aki jegyző volt, kihallgatást kért gróf Bethlen István miniszterelnöktől, és átadta neki a Szibériából küldött ládikót, benne a '48-as honvéd hadifoglyok leszármazottai által küldött iratokkal és emléktárgyakkal. Dr. Gyárfás Samu elbeszélése szerint Bethlen István miniszterelnök próbált lépéseket tenni a Szibériába elhurcolt '48-as honvéd hadifoglyok ügyének tisztázása érdekében, de a korabeli Szovjetunió hermetikusan elzárkózott, és ekképp kísérletei eredménytelenek maradtak.*”

Kádár János, az ország kommunista vezére
(1956–88 között)

Kisebbségi gondja is nagyobb lehetett az 1956. novemberében szovjet tankokkal az Országházba telepített *Kádár Jánosnak*, mint *Petőfi Sándor* szibériai elhurcoltatása iránt kutakodni. Pedig meglehetősen volna, elvégre jó elvtársai voltak Moszkvában. Mindazonáltal tény, hogy *Matolcsi János* szovjetunióbeli titkos *Petőfi*-kutatásaira alighanem az ő tudtával került sor. *Matolcsi Jánosnak* *Petőfi Sándor* barguzini életrajzát igazoló titkos jelentéseit magyar diplomáciai futárposta hozta az országba még az 1970-es évek elején. E leveleket máig tartóan elrejtették. (Lásd tanulmányunk I. részének 21. pontját.)

Pozsgay Imre államminiszter
(1988–90 között)

Pozsgay Imre, aki a Hazafias Népfront élén töltött évei során sok magyar emberrel került kapcsolatba, államminiszterként támogatta az 1989-ben Szibériába készülő expedíciót – mesélte *PM*-nek több ízben *Morvai Ferenc*. Hazatértük után hívatta őt *Pozsgay*. Az államminiszter az Országházban lévő irodájában fogadta az expedíció vezetőjét, akit súlyos szemrehányásokkal fogadott. *Fel nem fogjátok, hogy milyen bajt okoztatok!* – rivallt rá *Morvai* elbeszélése szerint az államminiszter. *Azonnal vissza kellett volna temetni!* – folytatódott a számonkérés. Mire *Morvai Ferenc* – saját elbeszélése szerint – hitetlenkedve felpattant karosszékéből, földhöz vágta kávéscsészéjét, majd dühösen távozott, és megszakította a kapcsolatot *Pozsgay Imrével*.

Orbán Viktor miniszterelnök
(1998–2002 és 2010–... között)

Orbán Viktor miniszterelnöksége még több kérdést vet fel *Petőfi Sándor* sorsának tisztázása ügyében. Nemcsak azért, mert ő volt és ma is ő a nemzeti tábor nagy reménysége, a „megszabadító” és „szabadságharcos”, akitől joggal várták el hívei, hogy a *Petőfi*-kérdésben is segítsen ledönteni a tabukat, megkeresni az igazságot. Egyelőre *Petőfi Sándor* emlékének sorozatos kormányzati meggyalázása zajlik Magyarországon, a költő születésének 200., jubileumi évében is. *Orbán Viktor* ehhez sokak tiltakozása ellenére némán asszisztál.

Pedig állítólag egyszer már megvolt benne a szándék: a dolgokat rendbe tenni *Petőfi* körül. A 2002-es parlamenti választások előtt megkereste *Kiszely Istvánt*, hogy bocsássa rendelkezésére a barguzini csontvázat, mert komolyan gondolja a vita lezárását, de ehhez a feltárás szakmai vezetője nem járult hozzá. Mindezt maga *Kiszely István* mesélte el 2001-ben *Szajkó Gábornak* Sátoraljaújhelyen egy két órás séta közben, a helyi Magyar Kálvárián.

Áder János köztársasági elnök
(2012–22 között)

Áder János 2001. januárjában, akkor még mint az Országgyűlés elnöke meghívta az Országházban lévő irodájába *PM*-et, a Magyarok Világszövetségének elnökét. Számára is érthetetlen volt az, ami pár héttel korábban az Országgyűlésben történt, amikor a Fidesz és a kiscgazdák pártja képviselői mindennemű indokolás nélkül, egy szabálytalan országgyűlési eljárás végén a közel 400 fős Országgyűlésben 11 szavazatos többséggel megvonták a Magyarok Világszövetségének támogatását. Az Országgyűlés elnöke megpróbált az ügyben segíteni. Sikertelenül. Ennek ellenére kettőjük között megmaradt a párbeszéd.

Később, államelnökké történt megválasztását követően, *PM*-nek egy hozzá intézett levelére adott válaszában kifejtette, hogy a Magyarok Világszövetséggel két baj van: egyrészt magyar östörténettel foglalkozik, és ráadásul a barguzini *Petőfivel* is...

A Magyarok Világszövetsége költségvetési megvonása azóta is tart.

5. És a magyar titkosszolgálatok?

Vannak a Petőfi-rejtélynek még „ártatlan bárányai”. Nem mások ők, mint Magyarország kommunista titkosszolgálatai. Kimaradhattak vajon a Petőfi-ügyből? Aligha.

A Magyarok Világszövetsége nem lát bele Magyarország titkosszolgálatainak ügyeibe. Ezért jobbára arra kell hagyatkoznunk, ami a sajtóban megjelenik. No meg esetleg arra, amit politikai elemzéseinkkel kikövetkeztetünk.

Kéri Edit írása, amely a Magyar Demokratában jelent meg 2012. június 27-én, bizonyos mértékben fényt vet erre a kérdésre: Végvári József, volt politikai rendőr őrnagy (kapcsolattartó tiszt) 1989 óta sokat segít abban, hogy megismerhessük az ÁVH és utódszerveinek működését. 2001. június 5-én 20 óra 30-kor a televízió 1-es csatornáján a következőt nyilatkozta egy interjúban, a Hol nem volt? című műsorban, amit magnóra vettem. „Ha valaki kérni szeretne volna a '48-49-es forradalom és szabadságharc zárolt anyagának kutatását, a Művelődési Minisztérium hozzánk küldte véleményezésre. Megnéztük az illetőt. Megnéztük, mit akar kutatni, és akkor azt mondtuk, hogy kifogást emelünk. Ha akkor ezt mondtuk, az azt jelentette, hogy a Minisztérium nem adja meg neki az engedélyt. Ha nem tettünk észrevételt, akkor kutathatott. Na de volt olyan zárolt anyag – most nem tudom, miért, ez jutott eszembe –, hogy a cári hadsereg mennyi magyart vitt ki Oroszországba. Mert tudja, abban is megegyezett Ferenc József Miklós cárral, hogy a rebellis magyarokat, akik hát mégiscsak részt vettek az osztrákok ellen, azokat vigye el... Úgy hiszem, Szibériába és Kamcsatkára kellett volna vinni. Ugye ezeket elvitték, és hát kényes lett volna, ha megtudják, hogy hány magyart vittek el a cári csapatok. ... Lényegében akkor azt mondtuk: »kifogást teszünk«. A Minisztérium meg nem indokolta, hanem elutasította: »a kutatás nem aktuális«. Vagy valami mást mondott.”

A zárolt anyag!... Vajon milyen céllal zárolták ezeket? Ki elől? Ki tudhat róluk, és milyen elvek alapján minősítik azokat zároltnak? És meddig tart a zárlat? Örök időnkig?

Nem lehet véletlen, hogy Végvári Józsefnek a cári csapatok által elhurcolt rebellis magyarok jutottak eszébe. Talán ezek esetében volt a legkeményebb tiltás? Vagy a legsűrűbb érdeklődés?

A dolgok jobb megértéséhez nem árt, ha felidézzük a Nógrád Megyei Levéltárban („Hírlelő” nevű lap egyik 1850-es években született írásából) megőrzött utasítást, mely szerint szigorúan meg kell büntetni mindenkit, aki az orosz csapatok által való elhurcolásokról szót ejt, vagy hírt ad. Titkok őrzéséhez pedig ki ért jobban, mint a titkosszolgálatok? És a titkos társaságok.

Őket mind tetemre kell hívnunk!

6. Kinek juthatott eszébe az 1989-es barguzni sírfeltárás?

Az emberek döntő többsége számára hihetetlen és felfoghatatlan, hogy mi lehet az akadály 175 év múltán is annak, hogy *Petőfi Sándor* ügyében 2023-ban sem lehet igazságot szolgáltatni?

Tizenkét év megfeszített munkájával a hátunk mögött ki kell jelentenünk: nem tudjuk, hogy mikor sikerül végül *Petőfi Sándornak* igazságot, végtisztességet és nemzeti kegyeletet szolgáltatnunk. Csak abban vagyunk biztosak, hogy az igazság idejének el kell jönnie.

Eddigi kutatásaink és elemzéseink egy szinte hihetetlen következtetésre vezettek bennünket. A *Petőfi-rejtély* megfejtésében itt tartunk.

1987-ben budapesti tárgyalásai során *V. V. Pagírja* és *A. V. Tyivanyenko* hitetlenkedve és elhülten vette tudomásul, hogy „ezeknek nem kell az ő Puskinjuk”? Hazatérve Burjátországba *A. V. Tyivanyenko* ekként summázta a teendőket: Ha a Magyar Tudományos Akadémia nem hajlandó a barguzini sírt feltárni, akkor a

Burjátországi Tudományos Akadémia fogja ezt megtenni! Ha a magyaroknak nem kellenek *Petőfi Sándor* hamvai, akkor kellene a burjátoknak!

Ez az elhatározás viszont sűrű gondfelhőket terelt Budapest egére: Mi lesz, ha a burját akadémia valóban feltárja azt a sírt, amelyről a budapesti „illetékesek” rég tudták, hogy *Petőfi Sándor* hamvait őrzi? Akkor nehéz lesz az igazat cáfolni! Akkor vége lesz a segesvári „dálnak”! Akkor le kell tenni a fegyvert! – morfondírozhatott a budapesti hatalom.

De mi van, ha találunk egy teljesen illetéktelen alakot, mondjuk egy „kazánkovácsot”, akit tudtával – de legjobb, ha tudtán kívül – ráveszünk, hogy ő tárja fel azt a Bajkálon túli sírt? Egy „kazánkovács” vezette expedícióval senki emberfia akadémikus, sem literátor komolyan szóba nem áll majd. És akkor mindenképp lehet mondani. Még azt is, hogy nem a *Petőfié* az a csontváz, hanem egy nőé. És a tudományos párbeszéd örökre elmarad.

Nem hisszük, hogy ebbe, a kommunista titkosszolgálatok gondolkodásába tökéletesen beleillő tervbe beavatták volna *Morvai Ferencet*. De azt hisszük, hogy expedíciója ezért, és ekként jött létre. Szükség esetén azt is leírjuk, hogy ki lehetett az a személy, aki őt ebbe az erdőbe becsalogatta.

7. Zárszó

Továbbra is hisszük, hogy el kell temetnünk *Petőfi Sándort*!

A legmagasabb állami részvétellel meg kell adni neki a végtisztességet és a nemzeti kegyeletet! Úgy, ahogyan a költő születésének 200., jubileumi évében az őt holtában érő sorozatos meggyalázások ellen tiltakozó, jeles magyar közéleti személyiségek és tisztességes magyar emberek 2023. október 6-án tiltakozó petíciójukban követeltek:

1. *Csák János miniszter* kérjen bocsánatot 2023. március 15-ért, amikor gondatlanságot elkövetve meggyalázta *Petőfi Sándor* emlékét a Nemzeti Múzeum lépcsőjénél.
2. *Szalay-Bobrovniczky Kristóf miniszter* vonja vissza a laktanyát elnevező határozatát, és kérjen bocsánatot e tetteért, mert magyarellenessége még abban is megnyilvánult, hogy a Hadtörténeti Múzeumot is szétverte.
3. Amennyiben a két miniszter nem tenne eleget e követeléseknek, úgy *Orbán Viktor miniszterelnök* mentse fel őket haladéktalanul tiszttségükből.

Közös akarattal kijelentjük, hogy Petőfi Sándor hamvait, amelyek temetetlenül porlanak egy bóröndben valahol Európában, még ebben az évben el kell temetni az Ismeretlen Hős szimbolikus sírjában, a Hősök terén.

Az első aláírók között ilyen neveket találunk: *Dr. Ángyán József* professzor, *Dr. Bene Gábor* közjogász, *Jelenczki István* filmrendező, *Dr. Tanka Endre* professzor, *Dr. Papp Lajos* professzor, *Dr. Drábik János*, az Országos Trianon Társaság elnöke, *Fuksz Sándor*, az MVSZ Petőfi Sándor Bizottságának elnöke, *Varga Domokos György* újságíró, a Szilaj Csikó főszerkesztője, *Hadady László* oboaművész, professzor, *Göbl György*, a Közhatalom jogsértettjeinek vezetője, *Kondor Katalin*, a Magyar Rádió volt elnöke, *Patrubány Miklós*, a Magyarok Világszövetségének elnöke, *Király B. Izabella* volt országgyűlési képviselő, *Morvai Ferenc*, a MEGAMORV expedíció vezetője, *Szakács Árpád* újságíró, *Dr. Tamasi József*, az Orvosok a Tisztánlátásért alapítója, *Csibi Barna*, *Dr. Horkovics-Kováts János* orvos, a Hun Televízió alapítója, *Tölgyesiné Taraba Magdolna*. Csatlakozott hozzájuk, az MVSZ teljes vezérkara, valamint több ezer jóra való magyar ember. És a világhálón közzétett aláírásával csatlakozott hozzájuk *Dr. Pálincás József*, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke...

Írhatunk könyvtárnyi elemzést *Petőfi Sándorról*, lényegére *Várkonyi Nándor* tapintott rá: "Az igazi nagyságnak, bármily alakban jelenjék meg, csak egy dologra van szüksége: igazságra. Ha megkapja, többi terhét maga hordozza el, mi csupán adományait élvezzük." (*Várkonyi Nándor: Az üstökös csóvjaja*)

Petőfi Sándornak mikor adatik meg?!